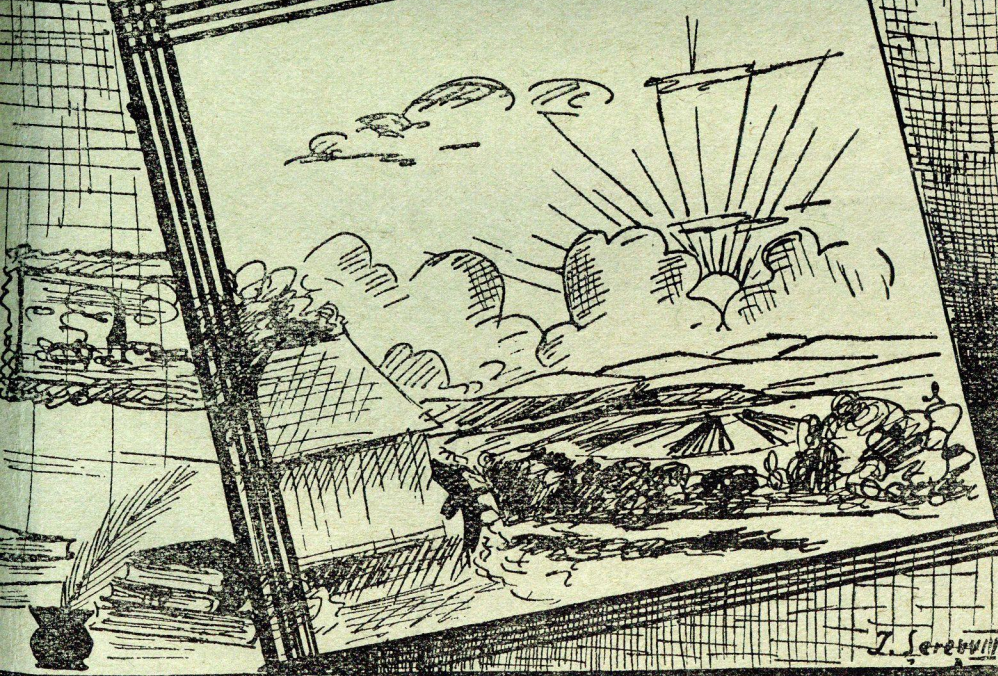
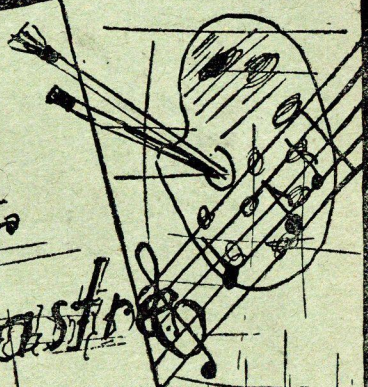

Carte și scrisori noastre

Inchinăm aceste
 ale noastre dintru ale
 noastre, pentru noi și pentru
 ei, Parinților iubiti, Educatorilor
 respectăția să ne cunoască și
 iubescându-ne mai bine să ne
 iubească ne mai mult și
 cîntecului și mai spe binele nostru

J. Seretvili

Cu vesele glasuri de tinere firi
 Cuprinși de-amintirea străbunei măritii
 Spre soare ni-e gândul și mergem spre ei
 Lumina ni-e ținta și binele țel
 Trăiască-ne țara și neamul.

Cu dreapta 'nălțată spre Tatăl de Sus
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au spus:
 Unire 'ntre frați și pe Domnul să-l iubim
 Și altarul de jertf'al națiunii să fim
 Și sufletul neamului nostru.

«Imnul studenților»

GHEORGHE COȘBUC

C U P R I N S U L :

	PAG.
Pr. Anton Pop:	Voevodul nostru 1
Viorica Oșelia:	Voim să ajungem departe (poezie) 4
Dr. V. Gherman:	1 XII. 1918 5
Eugen Groza:	Crăciunul meu (poezie) 7
— ghb —:	Epigramă 8
Ioan Gh. Bulea:	Perfecțiunea creștină 9
Elvira Teoran:	Ție . . . (Poezie) 12
Prof. Simion Gocan:	Ni-e drag Crăciunul 13
Gheorghe Cosma:	} Faptele vorbesc (piesă într'un act) 15
Augustin Cosma:	
Gheorghe Potra:	Intr'o zi de Crăciun 22
Traian C. Costă:	„Nikê 1” (poezie) 25
Aura Brăileanu:	Basm 26
— ghb. —:	Epigramă 26
Ioan Șereș:	Adolescență (poezie) 27
Iambor Ioan:	„Și cu'n ochiu plângea, cu altul râdea” 28
Andrei Vexler:	Visuri (poezie) 29
Ionel Nadiș:	Lumină (poezie) 29
Ioachim Circa:	Toamna 30
Traian C. Costa:	Parcul (poezie) 31
Ioan Șereș:	Incercări (poezie) 32
Străjer:	Vasile Lucaciu (evocare) 33
L. D.:	„In pragul despărțirii” (poezie) 34
Eugen Groza:	Jertfa întunericului (dramă — actul II—III) 35
— Iancu —	Epigramă 47
Pop Remus:	Tempi passati 48
— a v —	Epigramă 50
George Lișiu:	Iair 51
Aurel Ghender:	Din trecut, pentru viitor 52
Gh. Bulgăr:	} Recenzii 55—58
Ioan Șereș:	
Ioan Șereș:	
Ioan Cosma:	} Revista revistelor 59—60
Eugen Groza:	
	Cronică 61

Tara visurilor noastre

Anul III.

Decembrie—Ianuarie 1940.

No. 21—22

Voevodul nostru*

Suferințele noastre de veacuri, luptele politice purtate din cea mai curată iubire de neam și jertfele depe toate fronturile au mișcat inima milostivului D-zeu, care, pentru multa sa bună-tate, a adunat la olaltă într'o minunată țară pe frații cari grăiesc aceeași limbă și cari întotdeauna au avut aceleași dorințe naționale. De aceea cuvine-se cu adevărat să ingenuchem la altarul celui Preaînalt și să-i aducem fierbinți mulțumite pentru toate facerile de bine și de cari ne-am făcut părtași. Să mulțumim Dlui că avem o țară frumoasă și bogată ca nimenialtcineva. Iată ce zicea de Țara Românească, Atanasie, un patriarh al Antiohiei: „Noi auzind de virtuțile și bogățiile acestei țări, am alergat și am venit cu toată graba în această prea fericită țară, ca să vedem și să găsim în faptă, ceea ce am auzit de departe. Și venind am aflat mai multe și mai mărețe lucruri decât am auzit.

O țară Românească; tu ești fala universului, frumusețea Europei, livezile tale sunt pretutindeni; o cât de romantică e regiunea munților, ce par ca tot atâtea temple mărețe, ca tot atâtea colonne sacre, clădite de mâna Atotputernicului Creator. Cel ce n'a ascultat vreodată fluierul ciobanului român, cum rătăcește cu tonuri melancolice din culmi la vale, stârnind atâtea visuri prin taina nopților, acela nu știe ce e dorul libertății, acela nu înțelege doina românească. Frumoasă ești tu Țară Românească, continuă mai departe acest patriarh, intestinele pământului tău sunt adevărate comori, pânțele tale e bucurie, din coapsa ta curge apă cu aur curat și lucitor; pieptul tău e îmbrăcat cu biserici, spatele cu mănăstiri, umerii cu grădini. Din fruntea ta, ca din răsărit apare Bucureștiul, avutul București, dulcele și veselul București, superbul tron și preaînsemnat al Domnitorilor. Dumnezeu a făcut toată lumea fără a se gândi de loc, pe tine însă, Țară Românească, te-a creat cu mare îngrijire.

*) Cuvânt rostit de ziua Voevodului.

Frumoasă ni-e țara, frumos ni-e Regele, frumos ni-e Moștenitorul de Tron, Măria Sa Marele Voevod Mihai.

Inchipuți-vă un idealist, care ar alinta cel mai frumos vis, între cele mai frumoase ale vieții sale, l-ar stropi cu gingășia celor mai curate lacrimi, l-ar crește în sângele său, în grădina celui mai îmbelșugat puhoi de raze de soare, l-ar așeza apoi într'o glastră de aur, ținută cu diamante, inchipuți-vă idealistul, care ar fi gata a jertfi totul pentru realizarea supremului vis, care este pentru el inima lui, viața lui întregă, podoaba cea mai mândră, cea mai aleasă minune a celor mai neștrămutate credințe ale sale,

Ei bine, visătorul acela e neamul românesc și floarea cea mai aleasă, mai mândră și dorită: e Făt frumos al neamului românesc, Moștenitorul de Tron, Măria Sa Marele Voevod Mihai. Fiu de împărat din viță glorioasă, El este mândrul nostru Făt Frumos. Nădejtile și avânturile țării, azi înfloresc pe chipu-i luminos; implinind vârsta de 18 ani, a devenit major și potrivit prevederilor constituționale și Casei Regale, este Membru al Academiei Române, înalt for al culturii naționale și este Senator de drept,

Azi îi sărbătorim ziua onomastică cu nestăpânită bucurie. Ziua de azi este sărbătoarea românismului, care își vede însuși viitorul său în falnicul descendent al Regilor făuritori ai temelii-ilor statului român. Legat de neamul nostru, crescut în mijlocul nostru, învățat să cunoască, așa cum puțini au putut-o face și bucuriile și durerile noastre. Marele Voevod de Aiba Iulia Mihai întrunește azi omagiile unanime ale neamului românesc, manifestația curată de dragoste a tuturor. El stăpânește azi iubirea tuturor, inimile tuturor, fiindcă Marele Voevod Mihai constituie certitudinea viitorului, semnifică ziua de mâine, spre El se îndreaptă nădejtile ce trec dincolo de marginile vieții, celor ce în copiii lor văd pe continuatorii propriei lor opere. La vârsta de 7 ani, îl vedem așezat în banca de școlar pătrunzând în taina semnelor grăitoare, descifrând cu hărnicie gândul și minunile abecedarului, ascultând îndemnurile și sfaturile învățătorului său, apoi pășește pragul școlii secundare, dornic de cunoștințe noi, având înainte un câmp mai larg de activitate.

Augustul său Părinte nu l-a trimis la școlile superioare din apus, ci l-a ținut în raza de lumină pe care Înalta oblânduire o proiectează peste realitățile vieții noastre naționale, l-a așezat în mijlocul tineretului cu care să se înfrățească întru toate cele de folos Țării. L-a așezat în mijlocul școlii românești cu

elevi și profesori români, în mijlocul acestui sanctuar al științei, al moralei, al patriotismului, pentru a învăța iubirea Patriei și frica de Dumnezeu. — Aici în școala românească, venind în contact cu colegii din toate clasele sociale, le-a putut cunoaște dorințele, mentalitatea, și deseori a și vizitat gospodăriile simple de unde pornea câte unul din camarazii de școală, cari își vor aminti totdeauna cu emoție de timpul petrecut în tovărășia vlăstarului domnesc. — Aici în școala românească, a primit cea mai adevărată și nobilă educație, care este îndrumare spre stăpânirea de sine, îndrumare spre supunerea către rânduiala morală, ori îndrumare spre virtute.

Este în acest fapt de o covârșitoare însemnătate, imaginea reală a grijei pe care Majestatea Sa Regele o poartă urmașului său la Tron. El știe, că azi, când brațul ostașului nostru ne-a asigurat hotarele unei Români mari, când ne-am îndeplinit idealul nostru național cu atâtea jertfe, datoria lui este ca să stăpânească cu o putere indestructibilă vremurile involburate, cari se năpustesc spre noi din largurile lumii, iar unicul său fiu să-i fie vrednic urmaș, să fie un suflet demn, cu conștiință curată și minte sănătoasă, contopit sufletește cu poporul: veriga cea mai de preț a lanțului dinastic. Augustul Părinte a hotărât ca fiul său să-și facă studiile în Țară. Această înaltă hotărâre înseamnă și prețuirea culturii noastre și încrederea în forțele educative și didactice ale Țării. În pragul pregătirii sale sufletești și trupești, stăjeria a avut un rol deosebit de însemnat.

Să știți, că Măria sa Marele Voevod este un doritor să vadă toată frumusețea, toate bogățiile, dar și toate lipsurile acestei binecuvântate Țări și cu prilejul călătoriilor sale în Țară, și-a putut da seama câtă nobleță de caracter, câtă sinceritate și câtă luminoasă dragoste există în sufletele loiale ale românilor adevărați. Pe aceste sentimente durabile sincere și curate, Dinastia se poate bizui cu toată încrederea, așa cum țara se bizuește pe înțelepciunea cumpănitoare a Coroanei. Convinși fiind, că Marele Voevod Mihai e condus de puternică viață de muncă și de o înțelegere a tuturor problemelor superioare la Națiunea și poporul român, în El vedem cu toții întruparea speranțelor tuturor Românilor, în El vedem asigurarea trainică a Dinastiei și a viitorului poporului român. — Rugăm pe Dumnezeu să-l ocrotească și să-i ajute pentru a birui greutățile și a realiza în totul, cece dorim pentru binele acestei țări.

Armata Țării ca și armata albă a Străzii Țării l-au avut mai demult în primele lor rânduri ca pe un strălucit exemplu de vrednicie și când Straja Țării își strigă astăzi marea bucurie prin glasurile celor 40.000 de comandanți și a celor patru milioane de străjeri să zicem și noi:

Trăiască Suveranul nostru, care și-a închinat întreaga viață unei neîntrerupte activități pentru ridicarea țării, trăiască Augustul său fiu Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, mândria și speranța de viitor a poporului românesc.

Pr. ANTON POP
profesor

Voim să ajungem departe

I.

*Stropește-ți cu raze de soare vestita-ți coroană de laur,
Regină iubită și mare, crăiasă cu plete de aur.
Zâmbește cu farmec căci cerul deapururi îți este senin,
Sub brazde de glorie, îngropat-a pumnalul încins cu venin*

II.

*Imbracă pe tine drapelul eroilor tăi din războiu
Și'n inimuri de tunuri și gloanțe să mergeți în frunte voi doi,
Mereu acel gând să înalțe, spre Domnul mărețul elan
Visul stăbunilor noștrii ș'viteazului nostru Traian.*

III.

*Privește cum ziduri se'nalță la Tisa, la Nistru, la Mare,
E zidul copiilor noștri, stând până la a țării hotare,
Ei ziua și noaptea veghează, ținând scut pieptul de oțel,
Ori cine vre-odată va trece, înlăi o să treacă prin el.*

IV.

*Căci vreau să arăți din nou lumii ș' Maghiarilor lacomi de Ardeal
Că drumul izbândelor tale se'ndreaptă mereu înspre deal,
Mileniul durerilor crude, de lacrimi și rugă fierbinte,
E scrisă'n analul dreptății și'n foile cărților sfinte.*

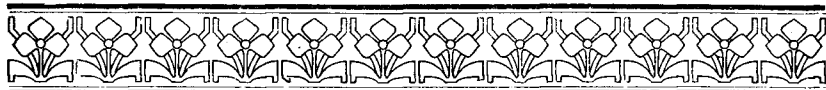
V.

*Acolo sfârșitu-și-a fraza, când inul răzbunării amare
Intinsu-și-a spada izbânzii până la aceste hotare,
Gustat-au barbarii preludiul și mult o să guste'n viitor
Mileniul durerilor noastre s'or șterge în sângele lor.*

VI.

*Iubită și mândră Românie, ia-ți steagul dreptății să mergem
Voim să ajungem la Tisa, hotarele noi să le trecem
Acolo pe maluri, în rugă, pe plaiuri sădite cu flori
Voim să 'nălțăm cu mărire spre ceruri al tău tricolor.*

VIORICA OȚELIA
cl. VII-a L. St. Ursula

1 XII. 1918.

Dr. V. GHERMAN

Data de 1 Decembrie 1918 înseamnă cea mai măreață zi din istoria atât de zbuclumată și plină de jertfe a Ardealului.

La Alba Iulia însă nu a avut loc o serbare națională în sensul cum lumea de azi înțelege și înțelegează acest cuvânt. Românii de pe plaiurile ungurene și din văile Ardealului au pornit la drum din satele unde stăpâneau încă notarii Unguri, au trecut pe lângă jandarmii cu sinistrele pene de cocoș și trenurile lor întâlneau în cale, prin gări, unități militare săcuesti, plecate de pe fronturi în formație complectă, cu întreg armamentul, chiar și artileria, având intenția hotărâtă și strigată în largul lumii de a distruge definitiv valachimea din Ardeal. Chiar și din Budapesta s'a atașat un vagon special la trenul accelerat, pentru intelectualii de acolo și reprezentanții studențimii, având inscripția, românească, scrisă cu cretă de un student: „La Alba Iulia.“

Noi știam atunci, că Alba Iulia este biruința și încoronarea suferințelor milenare; aceia care am avut norocul să vedem împlinindu-se visul străbun al sutelor de generații, eram gata la suprema jertfă pentru măreția acestei clipe. Trebuia să arătăm și să dovedim lumii, că atunci când se vorbește de dreptate apoi noi suntem stăpâni, chiar peste organele de administrație în executare, sau dacă vreți execuție, ale puterii străine, niște figuri plătite ca să ne subjuge, fără nici o legătură cu pământul străbun. Martirii din morminte ne porunceau cu glas de tun: plecați la drum ca să convingeți popoarele pământului că într'adevăr sunteți vrednici de libertatea pentru care au suferit, trăit și pierit moșii și strămoșii.

Puteam doar să așteptăm până când armata eliberatoare a Patriei Mame ar fi ocupat întreg Ardealul, fără a ne mai expune la riscuri, căci chiar destule jertfe am adus și prea grele suferințe am suportat. Oricât de logică și cuminte ar părea și s'ar fi părut aceasta atitudine, ea nu putea fi admisă, căci nu era vrednică de tradiția noastră și nu se potrivea cu faptele pline de jertfă ale înaintașilor. Intelectualul ardelean înpușcat de un Săcui în gara Războieni cu steagul tricolor în mână, i-a zguduit

adânc, dar nu i-a înfricat de loc pe aceia, cari au pornit la drum ca să intre în cetatea lui Mihai Viteazul pe sub poarta lui Horia — Căci de acasă au plecat gata și hotărâți la orice, luându-și rămas bun, poate pentru totdeauna dela familie.

Și după Alba Iulia, participanții s'au reintors la vetrele lor, ca să vestească celor rămași acasă mântuirea; preoții au pus steagul tricolor pe turnul bisericii, iar învățătorii au împărțit cocarde treicolore elevilor, ca pe niște moaște sfinte aduse din vifleiemul Românilor, unde s'a născut Țara pe veci întregită. Sufletul mare al adunării naționale din unirea tuturor a primit puteri nebiruite, necunoscând zăgazuri și neștiind de frică. Solii care au văzut minunea unirei s'au împrăștiat pe toate plaiurile până la Tisa, mult dincolo de a tualele hotare, ca să povestească tuturor de fericirea ce-i așteaptă în țara făgăduinței, așteptată de totdeauna, dorită de toți și hărăzită nouă nevrednicilor, de Pronia Cerească. Toți au dorit să poată jertfi, ca să se poată crede vrednici, căci numai spiritul de jertfă îl poate face într'adevăr vrednic pe om. În fiecare trăia vorba lui Gheorghe Pop de Băsești: „Acum Doamne fă cum dorești, sunt gata la orice, căci ochii au văzut-ți fericirea să vadă mântuirea Ta. Da, cei dela Alba Iulia știau și mărturiseau, că mântuire cerească ni s'a făcut pentru vrednicia strămoșilor.

Și ca să pecetluiească definitiv legea după Alba Iulia și pentru Alba Iulia, murit-au sute și mii, Bihorul, la margine de neam, dar puternic și vrednic în suflet, grele luni a mai răbdat și mulți martiri a dat. Prin jertfa lor și din sufletul lor trăim noi: prin jertfa noastră și în sufletul nostru vom birui noi și vor trăi cei care ne vor urma. Să fim tari și neclintiți în spiritul dela Alba Iulia și vom rămâne în veci nebiruiți!

La această duiosă evocare a vremilor de ieri „Țara Visurilor noastre“ ține să adauge măcar o fărâmă din sufletul ce o învăluie cu atâta căldură și să strige pentru vremile de azi, tare și cu hotărâre:

Zadarnic uneltiți în umbră și'n glas de ură turnați
[amenințare.

Când tari ca niciodată — cu'ntreagă-ne ființă — stăm
[strajă la hotare . . .

Vă trebuie Ardealul? Veniți dar toți în gloată!
Veniți că pe oricare v'așteaptă câte-o „roată“!

„Țara Visurilor Noastre“ (e. g.)

Crăciunul meu

*Fulgi-steluțe de zăpadă, flori de gheață argintie,
S'au pornit să'mbrace lumea într'un vâl de cununie,
Scuturând cireșii'n floare hoinăreșle'n goană vântul,
Și i ridică'nalte neguri, unind cerul cu pământul.*

*Se 'nserează, dar lumina crește încă cu 'nserarea,
Și în zări de taină pline ingerii-și încep cântarea...
Asta-i noaptea cea mai sfântă, e Crăciunul mântuirii,
Implinirea prorocirii, fericirea izbăvirii .*

*Căci în noaptea asta Domnul s'a'ndurat de omenire,
Dăruindu-și Fiul lumii ca s'o scape de pieire.
S'a născut în Vifleiem din fecioară preacurată,
Intr'o iesle sărăcioasă de o steauă luminată ;
Trei păstori i se'nchinară și cu cântece-l slăviră,
Aur, smirnă și tămâie cei trei magi îi dăruiră ;
Și de-atunci într'una lumea Sfintei nașteri i-se'nchină,
Și în noaptea sărbătorii ea se umple de lumină.*

*A venit și-acum Crăciunul și tot satu'n sărbătoare,
Preamărește împlinirea nașterii mântuitoare.
Din văzduh sclipiri de stele fulgerând strătaie norii
Și'n lumina lor curată au pornit colindătorii . . .
Pe că-ări înzăpezite cu credință se avântă,
Colindând, din casă'n casă, duc în lume vestea sfântă.
Mii de suflete tresaltă și se umplu de lumină,
Alții păstori, cu aceleași inimi, nașterii umili se'nchină*

*În căsuța-mi de sub coastă, la fereastra 'ntunecată,
Stau privind colindătorii de pe ulița'nghețată ;
Li privesc și gându-i chiamă să'ncălzeasc 'un suflet rece,
Li doresc, dar pe delături, unul câte unul trece.*

*Nici o vorbă pentru mine, nici un cânt, nici un colind,
În zadar, în gând, fugare, mii speranțe se aprind.
Nu e nimeni să-mi vestească bucuriile divine,
Căci lumina nopții sfinte nu-i aprinsă pentru mine.
Și atunci întreagă firea se cuprinde de-un fior :
„Cum, eu n'am în lume parte nici de-un biet colindător“ ?
Și izvor de lacrimi gândul se preface dintr'odată,
Noptea neagră-mi fură firea, în căsuță 'nmormântată.
A pustiului robie și-a întins în jur misterul,
Doar tăcerea mă'nconjoară, mult mai rece decât gerul*

Dar de-odată o minune întrerupe-a mele plângeri,
 Căci de-afară se înalță, dulce ca un cor de îngeri,
 O cântare ce tot crește și-mi vrăjește 'ntreaga fire,
 Un colind ce stoarce 'n lacrimi stropi de caldă fericire.
 „E un vis țesut în fugă, o poveste ce începe?
 Ori mai este'n lume totuși suflet care mă pricepe?!“
 Deschizând cu frică ușa, înfruntând nedumirire,
 Eu pășesc atras afară de o tainică simțire . . .
 Trei copii ca trei speranțe într'un suflet plin de frică,
 Stau cu mâinile 'nghețate pe steluța lor cea mică.
 Și tot cântă o colindă, o poveste prea divină,
 Și flori dalbe-s presărate în cântarea lor cea lină,
 Li privesc cu duiosie, îmbrăcat în viață nouă,
 Și de-odată ca prin farmec sufletu-mi se rupen două.
 Si în fața mea apare moș cu barbă ca de nea
 Luminând întreaga zare, înoptând privirea mea . . .
 Moș Crăciun coboară'n lume, căci ea toată îl dorește,
 Moș Crăciun îmi vine'n față și în taină îmi vorbește:
 „Iată-ți toată bucuria: trei copii colindători,
 N'au uitat să vină și-astăzi, cum veniau de-atâtea ori,
 Ia-i de mână și 'mpreună colindați întreaga lume,
 Ei ți-s viața, fericirea; numai tu-i cunoști pe lume. . .
 Și să n'aștepti niciodată să-ți colinde omenirea,
 Ea te vede doar atuncia când îi salți în zări mărirea.
 Eu oricât de multe daruri pot să-ți dau acum din plin,
 Nu pot însă niciodată să-ți croiesc un nou destin;
 Când mânat de-avânturi calde, sufletul ți-e călător
 Ți-ai croit tu singur soarta, o să man colindător!“

EUGEN GROZA
 cl. VIII-a

Epiigramă

Unui ratat
 Tu 'nțelept numai în rate
 Tot mereu te-ai arătat
 Ai ajuns așa-departe
 Că unii-ți zic „om ratat“ . . .

— ghb. —

Perfecțiunea creștină

„A-i arăta tineretului pe Hristos, iată toată instrucția; a forma pe Iisus în sufletul lui, iată toată educația“. (Mgr. Gay.)

Adevărul axiomatic al înnoirii lumii prin tineret, — situat în centrul problemelor de stat, — e prin excelență chiar principiul esențial și primordial al educației creștine. Dogma soteorio'ogică, e o justă valorificare a factorului divin în viața individului. Activismul vieții creștine culminează în permanenta colaborare a grației cu libertatea creaturii. Acest sinergism, creator și purificator e însuși rațiunea existenței pe plan spiritual. Prin acest activism real se operează armonia și echilibrul inițial. Această manifestare a iubirii divine față de creatură ajunge la maximum, în faptul întrupării lui Iisus. Innomenirea Creatorului, pentru salvarea creaturii. Supranatura se dăruiește pentru natură. Maiestatea dreptății divine, capătă satisfacția complectă prin crucificarea lui Hristos. Sfințenia jignită prin neascultare, sancționează pe omul nesocotit. O curmare a acestei stări de culpabilitate și mai ales o stare de certitudine, de peste tot eră cerută. Conștiința vinovăției, rodea la temelia vieții omenești. Armonia vieții spirituale, echilibrarea vieții morale și certitudinea vieții religioase pentru om și pentru societate, e starea de permanentă satisfacție sufletească. Această permanentizare ne procură fericirea. Iată, deci, cum suprema valoare a doctrinei creștine rămâne ideea de perfecțiune. Istoria vieții creștine, e o luptă în vederea mântuirii. Această concepție nouă asupra lumii și vieții e o forță generatoare de cultură și sfințenie. În perspectiva eternității, omul nu gândește decât la cer și nu se frământă decât pentru viața sufletului. Aceasta e logica jertfei. În creștinism esențialul este iubirea mucenicească. Adevărul creștin poate fi numit adevărul crucificat. Din durerea Golgoței au gustat toți primii creștini. Prigoana a fost baia purificatoare, iar torturile au fost flacăra prin care s'au selecționat și verificat conștiințele, caracterele și valorile adevărate. Așa s'a cristalizat tipul creștinului primar. Existența martiriului creștin,

e o puternică argumentare a revelației divine în istorie. Muce-nicia presupune o certitudine spirituală și indică realitatea vieții mântuite. Sângele martirilor a trasat calea idealului. Da, prin lacrimi purificatoare, prin durere expiatoare și prin jertfă creatoare, se pot realiza supremele cuceriri culturale. Acesta e drumul spre eternitate. Aceasta e poteca ce duce la piscul mântuirii. Perfecțiunea vieții, e însuși senzul și scopul existenței noastre. Proteismul vieții așa îl descifrăm.

Evident »Hristos preagnează ideea unei nouă vieți, a unei desăvârșiri a ființei umane. Nu nimicirea, ci viața este idealul creștin«. ¹⁾ O desăvârșire mai ales a vieții interioare, a sufletului. Grija de suflet, e în centrul doctrinei lui Iisus. Fiecare are un suflet, pe care trebuie să-l mântue și de care va răspunde în fața supremului judecător, la ziua cea de apoi. Această luptă internă cu păcatul și victoria obținută asupra trupului e dovada unei voințe puternice. Desăvârșirea vieții noastre e ajutată și de harul ceresc. În această operă de renaștere internă, dogma haritologică își găsește toată motivarea. Pentru realizarea acestui ideal, ni se cere o atitudine activă și categorică. Nu se pot admite tranzații și compromisuri. Mântuirea e o poruncă și o valoare absolută. Deaceia «desăvârșirea postulată de creștinism, duce în mod direct, la ceea ce astăzi putem numi personalitate». ²⁾

Iată cum idealul perfecțiunii creștine, devine idealul suprem și suveran al educației morale. »Fiți perfecți, precum și Tatăl vostru din ceruri, perfect este«. (Matei V, 48). Omule, tinde către idealul vieții tale, către Dumnezeu! Învață, omule, să fii om adevărat, așa cum te-a vrut Hristos! Pentru aceasta pedagogia Evangheliei e neîntrecută, din ea învățăm adevărul »că iubirea, bunătatea și blândețea sunt creatoare de viață, de iubire și de bunătate«. ³⁾ Sentimentul e apreciat în Evanghelie la justa sa valoare. Nu rațiunea rece face pe creștin, ci o inimă caldă și mărinimoasă. Misionarii și apostolii, au fost oameni de suflet și entuziasm. Idealistii și mari inițiați, au avut această intuiție a adevărului prin iubire. Școala la care ne cheamă Iisus e Biserica, unde Mântuitorul e marele nostru învățător. În plus, ești luminat prin taina Sf. Botez și întărit pe calea virtuții cu Sf. Mir. Mai departe te unești în mod mistic prin Sf. Eucharistie

¹⁾ C. Narly — Istoria pedagogiei Vol. I. p. 16. Cernăuți 1935.

²⁾ C. Narly op. cit. p. 17.

³⁾ D. Theodosiu. Pedagogia inimii, p. 9. Buc. 1939.

cu Domnul. Sfințenia vieții, rămâne idealul pedagogiei creștine. »Om deplin ajunge numai acela, care este crescut în sfințenie și pentru sfințenie. În măsura în care sfințeniei i se dă locul central în planul educației, educația atinge culmile idealului ei«. (Fr. Koehler). Acesta e adevărul profetic, peste care nu putem trece. Renașterea vieții spirituale și mântuirea ei, ne vine numai dela Iisus și Evangheia Sa.

Desăvârșirea absolută și definitivă a vieții e categoric cerută de Iisus. Să devenim făptură nouă. A realiza în viață ordinea morală și a spiritualiza viața sufletului, înseamnă a ne realiza propriul destin și a ne apropia de divinitate. O participare a noastră la sfințenie, e primul pas spre transfigurarea materiei. Aderarea la perfecțiune și acceptarea certitudinii ontologice este echivalentă cu puternice convingeri religioase, ce imediat se vor cristaliza în deprinderi morale. A pune în raport de concordanță și potrivire activitatea noastră cu legea eternă, denotă o conștiință morală. A fi încredințat că tu ești destinat cerului și că idealul tău e Hristos, apoi în toată viața ta, te vei comporta ca un atlet a lui Hristos. Trăești în lume, dar te gândești la patria cerească. Pentru aceasta ai nevoie de energie și putere morală. Eroismul moral se verifică în luptă cu patima și ispita. Aceasta pentru cei ce n'au căzut. Toți apostazia și iconoclaștii se pot mântui, se pot converti. Numai să dorească și să voiască a se căi. «Căința nu trebuie confundată cu regretul și remușcarea, care pot s'o însoțească, dar cu care ea nu se confundă. Regretul și remușcarea depind de sensibilitate, care detestă greșala în consecințele ei, nu în cauza ei primă, care este legătura ei cu răul. Căința, dimpotrivă este actul voinții, care decide a nu mai voi răul. Căința este adevărata terapeutică a greșelii morale». ¹⁾ Voința are rolul determinant în opera de mântuire și în procesul convertirii adevărate.

Pe culmea absolutului nu te poți ridica cu aripi de plumb. Acest plumb al păcatului să fie topit la flacăra idealului și sfințeniei. Puritatea sufletului și permanența mântuirii se mențin prin noi și ajutorul haric. Cine renunță la Dumnezeu, renunță la viața sa! Omul emancipat de Evanghelie e pierdut. Omul îndepărtat de sub protecția cerului, devine orice în afară de om. Fără Iisus omul devine o himeră, iar viața sa o moarte anticipată. Renunțarea la paternitatea spirituală, cuprinde

¹⁾ Pr. V. Jordăchescu — Filozofia morală — Partea generală p. 153—154 Iași 1939.

în sine sancțiunea tragică a expatrierii. Renegi Creatorul, apoi ai pierdut busola orientării morale și vei peregrina prin pustia păcatului, în care iubirea nu crește și idealul se spulberă.

Nu acesta, poate fi scopul și destinul omului. Scopul vieții creștine e preamărirea Creatorului și indirect fericirea creaturii Tineretul să fie format la școala virtuții. Să fie crescut după pedagogia Evangheliei. Educația harică să fie pe primul plan. Iată de ce, idealul educației nu poate fi decât perfecțiunea creștină, realizată integral în persoana lui Iisus și exemplificator prin trăirile sfinților și martirilor. Adevăratele personalități și caractere nu pot fi realități românești, decât atunci când în centrul preocupărilor educative va sta suprema valoare care e perfecțiunea creștină. Căci» Numai omul care dă forme materiei inerte, care o pune în mișcare și creiază din nimic o lume spirituală, omul care modelează în dreptate, cinste și adevăr, prin credință, sufletele generației de mâine, e singurul vrednic, să se numească om făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu«.1)

Preot. IOAN GH. BULEA

Profesor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1) V. Stanciu—Minunate sunt lucrurile tale! p. 162. Cluj, 1939.

Iie ...

<i>Din sufletu-mi îndurerat,</i>	<i>Intr'al iubirii noastre prag,</i>
<i>Mănunchiu frumos am adunat</i>	<i>Primește gândul meu pribeag,</i>
<i>Tot ce-am simțit și am visat,</i>	<i>De pe al dorului meleag,</i>
<i>Tot ce-am iubit și am uitat,</i>	<i>Legat cu-al viselor șireag</i>
<i>Căci n'am avut un dar bogat</i>	<i>Ce ți le-am strâns cu-atâta drag</i>
<i>Să-ți dau ...</i>	<i>Să ți le dau ...</i>

*Iar când departe-oiu rătăci
Ori poate'n lume n'oiu mai fi,
De mine îți vei aminti,
Scrisoarea de-azi o vei citi,
Trecutul stins va răsări,
Și-o lacrimă va umezi
Frumoși-ți ochi, iubite!*

ELVIRA TEORAN
elevă lic. „Sf. Ursula“,

Ni-e drag Crăciunul . . .

Da, nouă Românilor, dintre toate sărbătorile, mai drag ni-e Crăciunul. Vorbă să fie, ne plac nouă și celelalte praznice împărătești. Ni-s dragi Sfintele Paști cu misticismul lor de slujbe în miez de noapte, cu lumânări aprinse, cu imnuri înălțătoare de înviere. Ni-s dragi Rusaliile cu miros de tei, de iarbă verde, cu procesiuni la holdele pârguite de arșița soarelui de vară . . . Ni-s dragi, da, dar mai drag ni-e Crăciunul, *fiindcă el stă mai aproape de sufletul poporului nostru de ciobani.*

Isus Hristos, pruncul, născut în grajd, culcat pe paie în ieslea vitelor, incunjurat de blânde animale nevinovate, cari

«Cu coarnele-L legăneau

«Și cu nasu-L încălziau . . .

Unde vrem un mister mai apropiat de sufletul nostru bucolic, la prăznuirea căruia cei dintâi invitați sunt străbunii noștri întru ciobănie: păstorii din jurul Viflaimului?! Unde vrem o mai strânsă legătură între noi și un praznic creștinesc?!

Sf. Francisc, «Sărăcuțul din Assisi» pentru a face pe frații săi călugări să înțeleagă mai bine jertfa nașterii Mântuitorului, *în frig*, i-a scos într'o seară de Crăciun din căldura mănăstirii și i-a condus într'o pădurice din apropierea orașului, și aninând pe un brădișor înzăpezit lumânări aprinse, se proșternu cu ei în omăt. Astfel îi făcu să-și intueze senzația frigului din peștera Viflaimului . . .

Se spune, că de aici vine obiceiul «*pomului de crăciun*» la popoarele apusene.

Noi, Români, nu avem nevoie de astfel de intuiții meșteșugite. Noi știm din experiența vieții noastre de păstori, ce înseamnă frigul din grajd pe timpul gerului dela Crăciun. Noi ușor ne putem închipui suferințele îndurate de Pruncul Isus în ieslea pesterii reci . . . Iar dacă totuș le-am fi uitat, — copilașii noștri, *zgribulind de frig*, la ferestrele luminate de bucuria Crăciunului, ne-o reamintesc atât de plastic:

«Noi umblăm să colindăm,

«Pe Hristos să-L lăudăm;

«Pe Hristos cel înfășat,

«In iesle de boi culcat . . .

O, Crăciunul e atât de aproape de sufletul Românului!

*

Ni-e drag Crăciunul . . .

Dar nu la orașe. Orașele moderne — durere — ne-au falsificat fața Crăciunului românesc, și cu dânsa și bucuria legată de el. Cu importarea culturii apusene am introdus și noi «pomul de Crăciun», un obicei foarte frumos de altfel — acolo, la ei, în Apus, unde au nevoie de intuiția frigului, — dar nu la noi! Obiceiul atât de original românesc al colindatului, la orașe îl înlocuește azi caricatura Irozilor, îmbrăcați în costume grotești de măscărici, cari umblând din crăsmă în crăsmă, din cafenea în cafenea, «vestesc» — vorba vine — cu glume adesea triviale nașterea nevinovatului Prunc dumnezeesc . . . Acesta-i Crăciunul orașelor noastre.

Dar nu-i așa și la sate! O, acolo Crăciunul e cu adevărat Crăciun, praznic minunat, sărbătoarea familiei, a pruncilor, *sărbătoarea nevinovăției, a evlăirei, a reculegerii, a aprofundării misterului Nașterii Domnului.*

Doamne, ce frumos e Crăciunul la sate! Poate fiindcă el este sărbătoarea Românilor, a cărui viață e strâns legată de sat. De aici provine, că toți aceia, cari se rup și sufletește de sat, își pierd nu numai legătura cu sufletul poporului, dar pierd și din bucuria adevărată a Crăciunului. De aici provine, că unii orașeni Români petrec cu preferință la sate sfânta seară de Crăciun, pentru a se putea macar pe acest scurt timp rupe din marea internaționalismului scârbos și a se face una cu sufletul Neamului românesc.

*

Ni-e drag Crăciunul . . .

Fiindcă el este praznicul copiilor nevinovați, al copiilor noștri buni, blânzi, evlavioși, milostivi și drepti — așa cum este întreg poporul nostru: *un popor blajin de copii mari.* Așa, cum a spus-o și Mântuitorul: «*De nu veți fi asemenea pruncilor, nu veți intra întru împărăția mea!*»

În seara de Crăciun acest Isus Hristos *ca prunc vine la noi*, și noi îl primim cu suflete de copii. Mai târziu El îi va chema *la sine pe prunci.* Și noi vom putea merge spre El și spre împărăția Lui numai în măsura «prunciei» sufletului nostru...

Iată de ce ni-e drag Crăciunul. Și ne va fi drag atâta vreme, până când sufletul Neamului nostru va rămânea «*asemenea pruncilor*». Bunul Dumnezeu să dea, ca să rămână cât mai mult, dacă se poate pentru totdeauna. Pentru că până atunci ni-e asigurată existența noastră și ca Neam românesc aici pe pământ și ca cetățeni ai «*Împărăției lui Hristos*» dincolo, peste granițele acestui glob pământesc.

Prof. SIMION GOCAN

Faptele vorbesc

piesă într'un act

de

GHEORGHE COSMA

și

AUGUSTIN COSMA

Scena reprezintă o curte. La dreapta o casă cu câteva trepte înaintea ușii. În fund un gard cu o poartă desparte scena, ce reprezintă o curte, de stradă cu trecători, relativ puțini. În fund de tot se vede orașul. În colțul casei, spre stradă, un felinar.

Scena I.

Iuliu Borza. Pop Emilian, (vin pe strada din dreapta și intră în curte discutând.)

Iuliu Borza (nervos indignat) Nu înțeleg Dom'le, nu înțeleg! Ce voia ăla acolo? Auzi dumneata: un băețandru să ne vorbească nouă de... scandal! (Din ce în ce mai indignat) Și primarul l-a lăsat... ce lăsat!... i-a pus sala la dispoziție. Sala festivă unde (patetic) atâția bărbați iluștri și-au spus cuvântul; ei bine, domnule, să-i pună sala la dispoziție ca să ne vorbească de educația străjerească. De...

Pop Emilian (întrerupând) Bine dar...

Iuliu Borza. Te rog nu întrerupe! Să ne vorbească de educație nouă, el, care are nevoie de educație.

Pop Emilian. Bine dar nu vorbea...

Iuliu Borza. Lasă domnule, că știu eu ce vorbea.

Pop Emilian. Dar nici n'ai ascultat conferința până la capăt.

Iuliu Borza. Am înțeles eu dela început ce voia. Voia, adică să ne convingă și pe noi... că străjeria...

Pop Emilian. Bine omule, dar ce rău vezi în asta ?

Iuliu Borza. (Cam încurcat) Cum adică... ce rău văd în asta - ... Păi ascultă... (repede) Dar, la urma urmei ce bine vezi în asta ?

Pop Emilian. Ce bine ?

Iuliu Borza. Da, domnule, ce bine ?

Pop Emilian. Trebuia să ascuți până în capăt conferința și înțelegeai.

Iuliu Borza, Conferință, neconferință, eu te întreb ce rost are toată această paradă cu batiste sau, ce-or fi, la gât, umbând în excursii pe câmpii în loc să-mi stea acasă și să-mi repleteze, înțelege, lecțiile. Parcă nu pierd și așa timpul cu societățile de științe, de lectură. Și apoi vin să se scuze (mămuțărind): că, dom'le profesor, scuzați vă rog, că am fost cu d-l profesor de științe să ne complectăm lada cu buruieni și să ne prindem tântări pentru friptută. Și acum te-i pomeni c'or veni și ăștia: că mă rog, dom' profesor, n'am putut învăța că...

Pop Emilian. Dar n'ai auzit ce spunea în conferință...

Iuliu Borza (Intrerupe) Conferință încoace, conferință în colo, eu nu pot să...

Pop Emilian. Nu poți să trăiești cu lumea și ca lumea în care ești! Dar nu văzuși, dom'le că n'au trecut bine nici 3 săptămâni și deja aproape trei sferturi din grădina școlii e cultivată.

Iuliu Borza. (râde) Ha, ha, ! Păi atunci de ce nu-i zice pe nume: societate de grădinărit, sau așa ceva.

Pop Emilian. Stai, dom'le, stai ! Dacă te apuci de grădinărit, înseamnă că ești grădinar profesionist ? De loc ! Poți fi numai grădinar amator. Apoi cei ce se ocupă și studiază și culeg plante medicinale, trebuie musai să fie doctori ? Și mai învață la străjerie și alte specialități: ca de exemplu : (face un gest spre casă): grădinar, electrician... mecanic... croitor... călăuză, tălmăciu, pompier, și multe alte. De sigur te vei întreba: la ce toate astea ? Ca să cunoască viața și să nu stea în fața problemelor simple ale ei ca vișelul la poarta cea nouă ! ! Ce păgubește dacă cunoaște croitul unei bluze și a unei perechi de pantaloni scurți pentru eventuale reparații. (din ce în ce mai aprins) Ori se umilește, dacă la nevoie, în pădure, în excursie, își repară provizoriu gheata ! Ori pantalonii ! Tot așa și cu celelalte specialități, numai unele cunoștințe generale, care să le ajute în unele împrejurări ale vieții. De exemplu când se duc în tabără undeva cu corturile să stea acolo 3-4-5 sau chiar o săptămână, două, i-se acață la unu bluza în ceva și se rupe. Unde afli acolo croitor ? ! Atunci vine cel cu specialitatea de croitor și-i trânteste acolo un petec de nici nu se mai cunoaște. Sau la bucătărie... Ce crezi că o să angajeze pe acolo vre'o bucătăreasă ? Da'de unde ! Acolo-i... bucătarul centuriei căruia i-a trebuit 2 cel mult 3 săptămâni ca să învețe să prepare bine cele câteva feluri de mâncare și a ajuns bucătarul centuriei.

Mai mult de cât 2-3 săptămâni nu-i trebuie nici unuia ca să învețe astfel de lucruri.

Iuliu Borza. (râzând vesel) Bravo măi, dar văd că te picepi. Te pomenești că mă faci și pe mine străjer !

Pop Emilian. (râzând) Și de ce nu ?

Iuliu Borza. (râzând) Să nu o spui de două ori. Străjerie... străjerie... mă ! Pe vremea noastră...

Pop Emilian. (întrerupând cu ironie fină) Pe vremea noastră, pe vremea voastră. Mă, par'că pe lângă cei cincizeci de ani cinstiți din spate ai mai avea încă pe atâția ! Pe vremea noastră. Pe vremea voastră se umbla cu car cu boi.

Iuliu Borza. Ba se umbla și cu...

Pop Emilian. cai.

Iuliu Borza. Ba și cu...

Pop Emilian. Tren de 35 km. la ceas ! Treizeci și cinci ! Grozav !!

Iuliu Borza. Măi omule!

Pop Emilian. Sigur, mă omule, azi se zboară cu 700 de km. la ceas, mâine cu o mie — iar tu, iar noi... pe vremea noastră! Pe vremea voastră! Inapoi? Da?!

Iuliu Borza. (supărat) Om fi fost și noi ceva.

Pop Emilian. De sigur mult de tot! ați fost și sunteți părinții noștri. Fără de voi noi n'am fi, ceea ce suntem, n'am fi nimic. Dar te rog, pentrucă să se supere tatăl pentru progresul fiilor săi? Pentrucă e tată, ori pentru că-i sunt fii? Aud ?

Iuliu Borza. (mai mulcomit) Aud, aud, eu nu zic că nu aveți dreptate și voi, căci cel ce stă în loc, dă inapoi dacă nu progresează.

Pop Emilian. Vezi ?

Iuliu Borza. Văd. Dar, om fi avut și noi câte ceva bun. Pentrucă tot lucruri noi! Noi mereu noi, numai fiindcă sunt noi?!

Pop Emilian. (ironic) De sigur, n'avem dreptul, de dragul celor vechi, să ne facem și să umblăm în haine noi, nici când cele vechi sunt țocite, sunt uzate sunt murdare, sunt rupte ori nu ne mai încap pe trupul crescut și schimbat!! Viața, dragul meu, e schimbare, creștere, progres, desăvârșire, noutate: frunze noi pe aceeași tulpină, veșnic alta, tocmai pentrucă frunzele sunt altele și altele — cari dau viață unei și aceleiași tulpine — ce este, ce a fost, tocmai prin ceace a devenit. Asta-i viața neamului, asta e viața lumii.

Iuliu Borza. (convins) Da, da. Viața e aceeași și veșnic

nouă, dar cercetășia n'a fost bună de nimic? — dacă e bună și azi pentru atâți — pentru Englezi — pentru —?...

Pop Emilian. Pentru...?

Iuliu Borza. Da pentru! de ce dar străjeria — de ce nu cercetășia? Nu e tot atât ori nu a fost mai bună cercetășia?

Pop Emilian. De ce nu cercetășia?! De sigur de ce nu rămânem mereu tributari cumișteniei străine? Ori n'avem dreptul să ne urmăm modesta, dar încercata cumiștenie a firii noastre naționale: nici să ne urmăm înțeleapta noastră minte, cea din urmă barem? O întregă veșnicie să rămânem la atitudini de cercetare a zărilor; fixați pe un singur, punct; să scrutăm primejdiile ce ne pot paște din depărtări de zări străine; deși cele prezente ne-au cuprins de mult și ne sug vloga vieții neamului ?!

Ar fi păcat ca florile și rodul ființei noastre: copiii, să devină — rod și flori artificiale. Și vor deveni dacă nu vom rămâne altoite în tulpina obișnuințelor și a datinilor noastre străbune; adică nu vor învăța să cunoască viața întregă a neamului; să o trăiască, în toate felurile ei de manifestare: ca să cinstească și iubească.

Cum, să n'avem noi, datoria să stăm de veghe, să stăm de strajă la hotarele tuturor primejdiilor ce amenință neamul, cari cu brațe de caracatiță hâdoasă îi sug viața nădejdi în mai bine? Mai ales azi!

Iuliu Borza. Măi omule, mie-mi o spui asta? Doar ieri am venit din concentrare, unde sunt departe de atâția, tu știi, de atât de iubiți ai mei-de atâtea luni, prin frig prin ploie, prin noroiu, fără murmur, — tu iară știi, — convins că e datoria, e drept u nostru de-a apăra cu orice jertfe zestrea părinților noștri!

Pop Emilian. Așa e, tu ai luptat și împotriva dușmanilor de ieri ai neamului și înainte de înfăptuirea unirii noastre. — Dacă imperiul mare — austro-ungar s'a prăbușit, și sufletul tău a fost ciocanul ce a lovit și slăbit temeliiile temniței menite să ne închidă neamul pe veci.

Iuliu Borza. Mă băiete.

Pop Emilian. Ți-am fost elev, te cunosc, te-am iubit, te-am apreciat, te am stimat cu toții ca pe nimeni altul; — ne-ai fost idealul tinereții noastre.

Iuliu Borza. Măi, nu mă umili; nu complimente-ți cer, nici nu le aștept.

Pop Emilian. Adevărul nu e compliment când se cere spus: cinstea noastră o meritați și azi și veți avea-o voi, care...

Iuliu Borza. Noi care, noi avem datoria să păzim ce am primit și ce am edificat; ce a fost plămădit în sângele străbunilor și strămoșilor, părinților și al nostru; — noi trebuie și vom sta de veghe, de strajă la hotarele tuturor primejdiilor ce ne pasc; — *noi*, da, dar nu copiii.

Pop Emilian. „Nu copiii, nu copiii.“ — O spui tu care ai o casă de copiii și care-i crești, deschizându-le ochii să vadă viața — și obișnuindu-le mintea și mușchii, să o poată birui și învinge. Nu copiii! Voi? Dar țara e a voastră, mă?! Să te țină Dumnezeu 50 de ani, să te țină o sută, — vrei și vrei s'o duceți cu voi în groapă?! Vreți să stați de strajă voi? numai voi? noi și ei să stăm cu mâinile în sân, ori scărpinându-ne în cap — până terminați voi de străjuit, de apărat? Țara nu-i a voastră. Țara e și a noastră Țara e a tuturor a voastră, a noastră și a lor mai ales a celor ce vin după noi, a copiilor. Noi pentru ei facem tot ce facem. Noi sămănăm doar. — Ei sunt cei ce culeg sămânța trudei noastre pe care tot sămânța o vor sămăna prin truda lor, în pământul din care tărie va secera generația copiilor lor. De aceea vezi, de acea lucruri noi și vecinic noi pe aceleași pedestale veșnic aceleași, tocmai fiindcă pot fi noi: de aceea străjeria.

Iuliu Borza. Ești strajnic mă băiete, pe legea mea, m'ai făcut să-mi țin cu greu firea,... m'ai emoționat mă... Mă cam rușinez eu, dar totuș sunt nevoit să mă închin în fața avântului și dragostei din voi, copii noștrii.

Pop Emilian. E avântul vostru, e dragostea voastră, udată în sudarea trudei voastre; nutrită cu sângele trudei voastre și a strămoșilor noștri și ai voștri; pentru ce dar nu ne-am putea și voi și noi, să ne închinăm în fața lor — a celor mici?! Mai ales că în realitate ei sunt cei mari. Noi suntem cei mici, care ne ducem — trecem. Noi mergem în jos — ei rămân sus — creșcuți din noi, sădiți în noi, în inima trudei și a jertfei noastre.

Iuliu Borza. Așa e mă, căci de nu ne vom închina noi în fața nevoilor și necesităților lor pentru binele lor, de unde vor putea ei să învețe că închinându-se ei în fața noastră, a celor bătrâni care-i iubim, cari singuri suntem chemați să-i învățăm să cunoască viața, cu primejdiile ei și frumusețea ei — ei se vor depărta de noi, depărtându-se de rostul și interesul lor.

Pop Emilian. Ești tot cel vechiu, bătrânul, iubitul meu dascăl. Deaceea vei înțelege și te vei închina cu mine împreună și cu toți părinții, care-și iubesc copii, și împreună cu copiii care își

înțeleg rostul dreptului lor de-a intra în moștenirea veacurilor, — vrednici; vei înțelege, de ce trebuie să ne închinăm cu toții să preaslăvim gândul mântuitor de generații, mântuitor de neam al Marelui Străjer. Vei înțelege, de ce în căldura lacrimilor ne învăluie pe noi, zi de zi, de am auzi și am cânta când cântăm, când ne închinăm: Trăiască Regele. (Toată asistența cântă) în timp ce — stolul se adună încep cântând, fără sgomot — încet la terminarea cântecului toți sunt în careu — cu cei doi în față.

Iuliu Borza. (emoționat) Măi băietel!

Pop Emilian. Am înțeles dragă prietene,. Am înțeles, Domnule Comandant, că ne cinstiți să luați comanda stolului.

Iuliu Borza. Am luat-o, mă simt onorat luând-o.

Pop Emilian. Stol drepti, în onoarea Domnului Com. al stolului pentru onor înainte. Sănătate Domnule Comandant stolul Liceului E. Gojdu gata la datorie.

Iuliu Borza. Sănătate! Măi băieți. V'ați dat voi vreodată seamă că nu sunteți în întregime ai voștri? Că sunteți viață din viața noastră. Sunteți viața noastră însăși. Căci rostul nostru se desăvârșește în voi. Dați-vă voi seamă, că acest adevăr se îngreioiază pe umerii voștrii slabi cu greutate, de noi cei mari și tari. ne temem să nu se'ndoaie, și să nu vă înmoaie? Și că această teamă ce se chiamă dragoste, ne conduce pe noi cei mari, pe cei bătrâni în rândul jocurilor voastre tinerești și copilărești. Să vă facem să înțelegeți că viața nu e numai joc, ci o sfântă mare datorie față de voi, față de noi, și față de tot ce vedeți și simțiți în jurul vostru. Ca să înțelegeți că dacă vă bucurați de frumusețea vieții și a plaiurilor mândre a țării ce vă ocrotește, aveți să o mulțumiți această bucurie, părinților voștri și cinstindu-i pe ei, pe voi vă cinstiți și cinstea voastră viitoare v'o pregătiți; iubindu-i pe ei, pe profesorii și pe părinții voștri sufletești, — dragostea voastră viitoare v'o edificați. — Cinstiți-vă, cinstindu-ne, vă iubiți iubindu-ne; și ne cinstim; și suntem vrednici de respect și cinste, respectând, cinstind pe cel, în dragostea mare a căruia ne desăvârșim dragostea față de noi, față de țară și față de El Marele vostru Străjer — și față de marea lui, marea noastră, și a Țării nădejde; țaria noastră de mâine: *Marele Voevod*, de Alba Iulia. — Țaria lumii e Dumnezeu, în cele trei fețe a Tatălui, Fiului și Sfântului Duh. In el și prin el e tot ce avem și suntem. Țaria țării e cinstita noastră treime. *Regele, Voevodul* nostru și al lui, și *Țara* lor și a noastră Iată sensul adânc al mândrului nostru tricolor: simbol al sângelui

roșu și mult ce-au vărsat părinții și strămoșii pentru biruirea și păstrarea plaiurilor în care ni se leagănă lanuri galbene de grâu copt și simbol al zărilor albastre ale Cerului ce ne stăpânește și ocrotește pe noi și neamul.

Tricolor (Se cântă)

Înțelegeți dar băieți pentru ce ne simțim datori, pentru ce ne face plăcere, cu capetele descoperite (se descopăr cu toții) cu inimi smerite să mulțumim Părintelui ceresc, oricând neîntrunim, pentru marele dar : *viața* și pentru marea cinste a ei : că ne-am învrednicit să fim *Români*,

Tatăl nostru (Se cântă)

Iuliu Borza Ne-am învrednicit să fim Români să rămânem și să desăvârșim în noi Românismul, fiindcă acest popor, prin besna vremurilor a avut o singură stea călăuzitoare ce i-a luminat drumul spre Viflaimul unirii visate; steaua călăuzitoare era *credința* în cel ce ne-a mântuit nevătămați din primejdiile ce ne pasc de veacuri: *credința* sprijinită de-o singură *virtute*: leagănul cald al tuturor virtuților vieții: *munca* ; munca pentru toți, munca pentru *unul singur* ce-l reprezintă și simbolizează: *pentru neam și pentru Rege*.

Am muncit, muncim și vom munci neprecupețit, pentru că am crezut și credem și azi în Dumnezeuul părinților noștrii, închinându-ne Lui în bisericile străbunilor noștri: ca să dăruiască, spre binele nostru, putere, har și înțelepciune Regelui Țării, care conduce pașii neamului, spre înfăptuirea ridicării și propășirii neamului, — prin eforturile tuturor, *unite și coordonate* de Straja Marelui Străjer și a noastră, Straja Țării, menită a fi chezașia ce va desăvârși unitatea neamului; hotarelor și a sufletului românesc.

— *Deviza noastră și crezul nostru.*

Iuliu Borza: Străjeri: Credința noastră ne va mântui.

Credința voastră vă va mântui pe voi, pe noi și țara.

Credeți și munciți ca să trăiți, ca să desăvârșiți trăind demnitatea românismului pentru neamurile ce ne înconjoară. Să credem și să muncim ca să ne învrednicim de tăria și hotărârea nestrămutată de-a ne simți vrednici să murim mai bine în luptă, cu glorie deplină, decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' p mânt.

Deșteaptă-te Române

(Va urma)

Intr'o zi de crăciun (amintire)

A plecat vara, cu căldurile caniculare, a plecat toamna, cu ploile-i reci și dese și locul lor a fost luat de mult dorita copiilor, iarnă. N'a nins încă, însă cerul e mereu amenințator; n'a înghețat încă, dar apele sau pregătite pentru suportarea poizghiței, care în curând se va așeza pe ele.

Copiii, îi văd în fiecare zi, nu mai au astâmpăr. Caută mereu în sus.

Oare va ninge azi, sau la noapte?

Iată întrebarea ce și-o pun ei din clipă în clipă. Frigul nu-i sperie, ci din contră îi îmbărbătează.

Și când mă uit la ei, îmi aduc aminte de clipele fericite ce le petreceam când eram ca ei: toată iarna eram la sanie, sau la ghiață. Dar spre nenorocirea mea și spre norocul părinților, o întâmplare puțin plăcută pentru mine, m'a împăcat pentru totdeauna cu ghiața și cu râul.

Aveam vre-o 8—9 ani, nu știu sigur.

Crăciunul se arătase a fi foarte plăcut: zăpadă multă, ger mare, dar mai ales ghiață bună pentru „dat.“

Așteptasem cu nerăbdare această mare sărbătoare. Tata îmi promisese un costum de haine, cisme nouă (cele dintâi ale mele) și, ceea ce îmi plăcea mie mai mult, o căciulă „de doi metri“ albă.

În seara Crăciunului umblasem cu steaua împreună cu alți doi prieteni și realizasem suma cea mai mare, datorită, vocii noastre frumoase dar mai ales datorită colinzilor noi, cari ne învățase domnul învățător la școală. Ne purtam față de ceilalți ca niște adevărați superiori. La popa, când am ieșit în bucătărie, unde își așteptau rândul ceilalți colindători și când ne întrebaseră într'un glas :

— Cât v'a dat?

Eu le răspunseiu îngâmfat:

— „Un pol“, știind că, popa nu dădea la alții mai mult de 5 sau 10 lei.

Căştigasem toată noaptea 150 de lei și după multe socoteli (eram cam slabi la matematică toți trei), hotărîrăm că fiecare să ia câte 50 de lei. Era un adevărat record.

(Dar nu despre recordul bănesc realizat în seara de Crăciun voiam eu să vorbesc).

Seara și noaptea Crăciunului au trecut repede, cât cu colinzi, cât dormind.

A doua zi, când soarele era sus „de trei sulite“ deci des'ul de târziu, eram în „tălpi“. Dormisem ca un buștean. Tata și mama îmi aduseră cadourile de Crăciun, adică ce-mi promisera mai demult.

În puțin timp fui făcut „nou nouț din cap și până 'n picioare“. Căciula cea de „doi metri“ mă aranja de minune. Nu putui sta prea mult timp acasă. Trebuia să arat ceea ce căpătasem și prietenilor mei și să le demonstrez superioritatea mea. În buzunarul pantalonilor îmi pusesem banii, cari erau aproape în întregimea sumei din hârtie.

Mergeam pe stradă mândru de mine cu picioarele cam târâitoare, din cauza greutateii cismelor noi, cu cari nu eram obișnuit încă. Am ajuns la biserică și în jurul meu se adunară în curând o ceată de admiratori și admiratoare. (În acea dimineață formam subiectul de vorbă al tuturor copiilor). Nu puteam, însă uita, ghiața, pe care o văzusem, sclipitoare și ademenitoare, pe râu, când venisem.

Dar mâna mamei care mă ținea strâns mă făcuse atunci s'o părăsesc. Acum, mama era în biserică, iar eu afară. Puteam să plec la ghiață și să mă întorc fără să mă știe. Îmi facui repede socotelile și odată luată hotărîrea, strigai:

— La ghiață!

Un urlat de bucurie și aprobare ieși din piepturile copiilor din fața bisericii.

— La ghiață-ă-ă, la vale-e-e-e, strigau ei într'una, fugind pe deal în jos înspre râu.

Bunicuțele se uitau mirate în urma cetei de năvălitori, băieți și fete, și zâmbind prin trelacrimi ziceau, aducându-și aminte de propria lor copilărie și de sburdălniciile lor de atunci:

— Doamne ține-i și-i alduiește!...

În acest timp noi, luăm ghiața cu asalt. Cetate să fi fost și nu ne-ar fi putut rezista. Ghiața însă ne rezistă (cu greu). Scârțâia sub picioare, dar nouă nu ne păsa. Fugeam pe mal și apoi cu toată viteza ne aruncam pe ghiață de treceam până la

celălalt mal. De-acolo făceam drumul întors. Ceata se mărea mereu. În calitate de căpitan trebuia să mai găsesc un loc bun »de dat«, pentru a se putea distra toți.

Pe sub podul ce unea cele două maluri ale râului, gheața era mai subțire, iar dincolo era bună. Nimeni însă nu se încumeta să treacă. Trebuia unul, care să dea exemplu celorlalți. Mergea câte unul, dar când scârțâirea gheții se accentua, se întoarcea înapoi.

— La o parte, strigai eu. Să vedeți că vă fac pe toți de rușine.

Mă apropiai de locul cu pricina și după ce mi-se făcu loc pașii sigur înainte. Un pas, doi, trei . . . Gheața scârțâia tot mai amenințător. Încă un pas și încă unul. Acesta îmi fu însă fatal. Nu mai putui auzi nici strigătele de spaimă. ale celor din apropiere, nici un putui vedea ce e în jurul meu, căci gheața se despică, iar eu »viteazul« înaintai mai departe, dar în jos nu înainte. Apa era adâncă în acel loc, dar reușii totuși să revin la suprafață repede. Căutai să mă cațăr de marginea gheții cea mai apropiată. Se rupse și ea. Încercai mai departe și se întâmplă același lucru. Se repetă această manevră de mai multe ori, până când în sfârșit reușii să ajung la gheața mai tare, și ieșii apară ajutat de prietenii speriați. Fără a mai schimba o vorbă cu cineva, o tului la fugă înspre casă.

*

Când veni mama acasă dela biserică, îmi văzu întâi hainele întinse în fața focului, căciula, mare, udă pe sobă, iar după sobă își găsi odrasla-i învinețită de frig și cu ochii roșii, de plâns. Plânsesem nu atât pentru hainele noi, cât mai ales pentru »cușma de doi metri« care o făcusem nimica și pentru cei cincizeci de lei ai mei, din hârtii de câte 5 lei și pe cari îi umpluse apa. Mă trudeam acuma să-i usc, ca să-i fac încă buni pentru întrebuițare. Mama mă privi la 'nceput mirată și cu oarecare milă apoi mă întrebă :

— D'apoi tu, mă ?

— Ih . . . fu răspunsul meu, care nu puteam de plâns.

— Ce-ai făcut ? Unde te-ai umplut așa de apă ?

— S'a topit zăpada pe mine, îi răspunsei eu, puțin mai liniștit și printre sughițuri.

— Ce fel de zăpadă, mă 'ntrebă mama, doar n'a nins astăzi.

— Nu, d-da-r, am, că-că-zut î-în z-ă-p-adă, răspunsei eu, plângând din nou, văzând că minciuna nu prinde.

Mama ştia însă ce-am făcut. Mi-a spus-o chiar atunci, că îi spusese un prieten. Zisei că nu-i adevărat şi atunci, căpătai »porţia« la care mă aşteptam. Am căpătat-o, cum am aflat mai târziu, nu pentru păţanie, ci pentru minciună, însă bătaia aceea m'a făcut să renunţ, şi aceasta o ştiu numai eu, odată pentru totdeauna la plăcerea de a mă mai »da« pe ghiaţă chiar dacă sub ea nu se află nici un picur de apă.

GHEORGHE POTRA
cl. VIII.

„Nikê!“

*De-atuncea mă învălui lumină fără margini,
De-atuncea eu viaţa mi-am împărţit-o'n două,
In versuri de iubire, stihii de viaţă nouă.
De-atuncea simt în mine a cântecului ronă.*

*Mi-am rupt în două viaţa, căci scopul meu e nobil,
Eu sunt menit durerii, nefericirii grele,
Sunt osândit să nu fiu supus soartelor rele,
Ci eu să fac deapururi, să-mi faç căile mele.*

*In sufletul meu simt eu plăcere a durerii,
Plăcere ce pe buze ritmuri şi rime-mi pune,
In mine simt sgomotul durerilor nebune.
Şi totuşi mulţum soartei-mi că este mult prea bună.*

*Sărmana mea viaţă s'a desjugat de lege,
De legile Naturii, eu am înfrânt Destinul.
Şi totuşi mulţum soartei că datu-mi-a ea chinul.
Eu din venin fac mierea, din miere fac veninul.*

*De-atuncea eu în lume sunt un Titan, de-atuncea
De când simţesc în mine osânda muncii sfinte.
Eu trec peste cadavre şi trec peste morminte,
Căci am în mine gândul: Mereu tot înainte!*

*Nainte, tot nainte, nainte'ntotdeauna,
Eu am înfrânt Destinul, eu sunt nemuritor!
Eu sunt stăpânul lumii. Şi totuşi, un fior
Imi spune cu sonor glas: Mereu excelsior!*

TRAIAN C. COSTA cl. V.

Basm

Gândul mă poartă spre vremuri trecute.

Din umbră, fantasme și basmuri măiestre coboară sfioase la mine, în pasul de hori, săltând ușurel, apropie plapânde urme și pare că sbor asupra pământului care de mult adormise

Inconjură în joc, sărmana-mi noi făptura și în taina de vis, vrăjește minunile amintirii întristate

— Ascultă povestea aceasta, îmi spun cu vocile încete.

... Era un copil cu bucle de aur, jucând în picur de rouă, cu ochii albaștri lucind de lumină și zâmbet candid de fecioară.

Era un copil vesel, pe atunci, acuma micuțul tot plânge.

Iar vorbele lor... e cântecul dragostei moarte... în noaptea albastră, e plânsul viorii în suspine... departe... în munți se aude cum tângue dorurile multe, se pierd, se respiră și iară cu 'ncetul se adună...

Sufletul meu este în tremur...

Și spasmul amărăciunii ce-l are și sbuciumul lui mă doare

Le simt fantomele cum vor să îmi mângâie fața; ca fumuri (ca umbre) mâinile lor, ca visuri răsfrânte în uitare.

Din vremea trecută de mult, îmi arătară, pe mama copilului cu părul de aur.

Era chipt rupt din icoană.

Obrazul galben de ciară, iar buzele pale murmură, frânturi din rugăciunea de seară. Ochii în lacrimi amare, sunt astre scăpate în mare

Gopilul în patu-i visează, iar mama lin se apleacă, sărutând părul de beteală dragă și ochii mari care o întreabă cercetători de ce plânge.

Vocile lor se stinsese...

Frunzele freamătă în codru, vântul vuește sinistru... căci mama copilului, murise.....

Cumplit întunerec cuprinse și sufletul și gândul; voia să se piardă odată, cu umbrele spulberate, în neguri de vremi, în uitare, căci altfel știu-va, copilul de-apururi va plânge.

AURA BRĂILEANU

cl. VI liceul fete, Beius

Epiigramă

Autoarei poeziei „Furtuna“

Urmări nefaste-avu furtuna,
Ce ți-a adus cred dezolare;
Căci văd c'a șters până și urma,
Unui talent în desvoltare

— ghb. —

Adolescență

Mi-e inima o boabă de strugure
 Copt
 Și tare,
 Dar sufletul mi-e slab, e mugure
 Tânăr
 Ca primăvara.
 Imi pipăi cu grijă seva, puterea,
 Incet
 Cu griji de fecioară.....
 Aș vrea să gust cu dânsa plăcerea
 Vieții
 Voioase de om.

Cu pumnul să strâng puterea din trup
 Să curgă
 Ca mustul de miere
 Și inima, boaba vieții, s'o rup,
 Să crape
 Umplută de vis,
 Să fâlfae'n dragoste, ca flamura florilor,
 Suflată
 De suflu de vară.
 Să-mi treacă viața și timpul ușor
 Viața,
 Potir de dorinți.

Când gălgâie gureș, o sevă mustoasă
 De miere
 In sângele meu
 Și seva e groasă, ca mierea de groasă
 E mierea
 Vieții și-a mea.
 Să dau cu potirul dorinții de cer
 Dorința
 Să sboare în larg
 Să simt fiorul în mușchiul de fer
 Să strig cu putere
 Trăiesc.....

IOAN SEREȘ
 cl. VIII

... Și cu'n ochiu plângea, cu altul râdea ...

Tristă-i toamna. Trecând vara călduță a sosit și ea. Frunzele cad, în livadă nu mai sunt flori. Pădurea este goală. Copacii ca și cum ar fi ființe cu brațele uscate întinse spre cer pentru ajutor. Se roagă la cer pentru frunzele sale căzute cari acoperă pământul ca și un vestmânt. Ca un covor de aur, care arată că toamna este bogată. Vântul cântă ca pe o liră pe brațele vește de ale copacilor, scotând urlete și gemete ca de durere. Codrul își cântă podoaba sa de altădată. Păsările nu mai ciripesesc așa de cu voe bună ca vara și primăvara. Printre ramurile uscate ale unei tufe sboară o pasăre militică și cântă de jale. Este ochiul boului. În altă tufă o familie întreagă din aceste păsărele. La auzul pașilor noștri, dintr'o tufă care mai are câteva frunze vește — de, sare un iepure și o ia rasna prin păduure. Ciorile și coțofenile strigă.

Vântul măturătorul și ajutorul toamnei, vâjâie ducând cu sine frunzele veștede pentru a le depune în alt loc. Și cară la frunze mereu . . . mereu, cântând cântece de bucurie. Își face de cap cu neputincioasele plante.

Iarba veșnica podoabă a pădurei mai există și acuma acoperita de brumă. Un frig pătrunzător stăpânește peste tot. El este prevestitorul unei linii care trage peste ceva sau a unei radire care șterge tot, vopsindu-l cu alb. Este iarna. Atunci pădurea va fi acoperită de un covor alb, iar vântul va urla și mai nebunește.

Ne-am în dreptat cu o impresie de neexplicat în suflet. Inșă toamna nu este chiar așa de rea cum se pare. Are și ea bucurii. Culesul viilor. Merebune acuma poți să mănânci. Îți râde sufletul când vezi un măr gustos, frumos, roșu.

Toamna se aseamână cu împăratul din povești care avea un ochi care plângea și unul care râdea. Noi ne uităm când la un ochiu al lui, când la celălalt.

Când ne amărîm, când ne bucurăm.

IAMBOR IOAN
cl. III. B.

Visuri

*Din tainele viselor mele răsar
Avânturi ce-mi poartă ființa în veac,
Și'n inimă — purpură floare de mac —
Iși varsă tăria cu suflet de jar.*

*Din soare aș smulge un ciob aurit
Să spintec vârtejul de negură 'n bolți.
In gură mi-aș pune ai lupilor colți
Să muște năprasnic din mărul oprit.*

*Din flacăra gândului fulgere isc
Să'nnăbușe vrerea și dorul cumpplit,
Să 'nsemne cu dalta un sbor implinit
Spre culmi neștiute, pe tainicul pisc.*

ANDREI VEXLER cl. VIII.

BCU Cluj / **Lumină** sity Library Cluj

*O rază ce-mi aprinde în liniștea de seară
E raza cea ferbinte din sfânta mea credință
E primul dor în care luminile de ceară
S'aprint în cuibul firii de tânără ființă.*

*O candelă mi-e gândul și visul mi-e cărarea
Zâmbetul mi-e murmur de caldă rugăciune
Spre zările de pace prin tine văd scăparea
Privirilor, ce varsă sclipiri de'nțelepciune.*

*In mine sunt robite depărtările aprinse
Și'n pieptul meu, năpraznic, o inimă îmi bate
E prea strâmt azi lăcașul puterilor ne'nvinse
Simțirea mi-or cuprinde dorinți îmbălsămate.*

*Răsufli'n mine iarăși lumina preamării
Să nu mă pierd vre'odată în negrele abise,
Și'ndemnul să trezească o clip'afericirii
Viitorul să m'aștepte cu brațele deschise*

IONEL NADIȘ

Toamna

I.

..... Prin frunzisorul codrului tristețe !... Frunzele văzând singurătățile în care au rămas, palide... se despart de surorile lor și de crengile mame, cari le-au ocrotit ca și pe copilașii lor și cari i-a legănat în adierea zefirului de primăvară când erau mici deabea ieșiți din muguri. După viață urmează și moarte ! Toamna copleșitoare care cu armele ei de frig, prăpădește întreaga natură posomorâtă.

— Florile... au murit !

Prin grădini e-o tacere

O tăcere ca 'n mormânt.

Natura pare moartă... peisaj trist... ce tablou !... Frunzele aurii se leagănă prin vânt apoi... se veștejesc și cad la pământ.. mor ! ?

Pe ramura unui stejar, ghionoaia se plimbă ca o, acrobată, căutându-și de-ale mâncării.

Prin frunzișul bradului, ceva negru ! — e o biată veveriță care aleargă cu o nuca 'nghiare spre vizuina ei. Codrul nu mai răsună de glasul duios de priveghitoarei... ci un șuerat prelung... e vântul de toamnă !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II.

— În zare se deslușesc, niște pete negre... sunt păsările călătoare cari pleacă 'n țări mai calde căci de-aici toamna-le alungă.

Trec cânduri călătoare

Cu atâtea cântece lăsate

Pe văi coline și pogoare

Și un... oftat la sate...

— Pe sârma telegrafului o ceată de rândunele țin sfat. Între ei sunt și puișorii de curând crescuți. O zi, două, așa, apoi pleacă... ne părăsesc.

Spre orizont, unghiuri ascuțite împodobesc cerul... sunt cânduri de cocoare. În frunte cu bătrâna mamă conducătoare... pleacă...

Din înaltul cerului parcă ne strigă :

— Rămâneți cu bine, noi vom veni iarăși ! La revedere.

Au plecat...

S'au dus și 'ngând cu ele

Voiu stinge amintiri

Sub alt covor de iarnă

Și-al toamnei cimitir.

La sate plugarul, cu unele lucruri întârziate, mai umblă pe afară.. apoi se retrage 'ncasă.

— Toamnă, ce tristețe ne-aduci ! Pretutindeni vederi triste. În parc :

Pe aleea lungă și 'npietrită
 Pe aleea moartă, pripășită
 De crengi și vânturi cetinite
 Nămeți de foi îngălbenite.

Prind... .. toamna care se desfășoară furioasă te cuprinde un fior. Un murmur... s'aude-un ciripit de păsărică.. e vrăbuița --- e puiul pe care l-am crescut cu miez de pâine și musculițe toată vara. E orfan! Căzuse de spaimă din cuib atunci când eroina mamă-i se jertfi pentru ea înghiarele ascuțite ale pisicei. Iată-l acum... slab... de când a scăpat din colivie și-și conduce singur cărarea vieții... posomorită... stă acum pe-o rămurică din fața ferestrei și cere de mâncare. E ud.. plânge căci vine iarna care-o va prăpădi.

* * *

Pe stradă grupuri de școlari își îndreaptă pașii spre școală.
 Plouă!

Cad picuri reci și azi pe drum.

Sfârșit de toamnă 'ntârziată
 Ce-omoară sufletul deacum
 Și 'nvie tot ce-a fost odată?

Și-așa... pe când afară plouă... în casă părintească, bunicul cu gura pe jumătate întredeschisă cetește ziarul.. iar nepotul stă la picioarele lui ascultă... apoi adoarme pe când toamna afară își desfășoară tristețea din caerul ei.

IOACHIM CIRCA
 cl. III. A.

Parcul

In parcul cu triste alei, Sub pasul meu ele șoptesc

Trec și-astăzi pe 'ngustul meu Durerile mele și-a mării

[drum: *In liniștea dulce a sării,*

Mă duc să privesc vechiul Fum,

Prin parcul de castani și tei. Durerile mele tot cresc,

Și frunze de aur sub ei Și cu ale mării vorbesc,

Acopăr pământul cel brun. Unindu-se'n versul cântării.

Sub pasul meu ele răsun,

TRAIAN C. COSTA

In parcul cu triste alei.

cl. V.

Incercări

*Neînțeleasă, patimă, din mine
 Care mi ții sufletul în veghe și slăvire
 Și îmi îndrepti ochii spre zări de strălucire
 Ca să-mi trăiesc viața din basmele senine,
 Desmiardă-mă cu umeda-ți paloare
 Iubire—Durerile să-mi crești
 Cu seva cea din roadele cerești,
 Altoiește-mă'n amurguri de splendoare :
 Să port povara tinereții de mărgean
 În inimă, ca într'o epavă pe întinsul ocean.*

*Lumină! Din belșug să te aduni
 Ca nuferii în caldele ape,
 Puterea ta, durerea să-mi îngroape,
 Sau să mi-o poarte pe aripi de lăstuni,
 Spre sdreanța amurgului și prăvălind
 În grotele sure ale pământului
 Și'n sihăstria neagră a mormântului,
 Tot ce mă doare. Vreau să mă întind.*

*La freamătul codrului bătrân,
 Să cuprind mângâierea lui din seri
 Și viața-i piedută în adânci tăceri.
 Să simt în mine isvoarele din mit,
 Că-mi jefuiesc în lacrimi, durerea omenească
 Și-apoi în locul ei să-mi crească
 Iubirea mea și dorul împlinit.*

*Ridic la cer îndurerate rugăciuni
 Și las iubirii să-mi îngroape
 Durere-adolescenței, în adânci fântâni.
 Un curcubeu cu undele-i creste,
 Să-mi cânte, cântec de poveste
 Și'n inimă, atâta gol ce-a mai rămas,
 Să fie plin, de chipul Ei iubit,
 Adus de raze, din vremuri, din zenit
 Ca să-și găsească'n mine, îndelung popas.*

IOAN ȘEREȘ
 VIII.

Evocarea zilei :**Vasile Lucaciu**

Când privesc zilele de aur a scriitorilor române,
 Mă cufund ca într'o vale de visări dulci și senine.
 Și în jur parcă-mi colindă dulci și mândre primăveri.
 Sau văd nopți ce-aprind de-asupra-mi oceanele de stele
 Zile cu trei sori în frunte, verzi dumbrăvi *cū filomele*.

(M. Eminescu. — „Epigonii“)

Filomela, priveghetoarea neamului nostru din oropsitul Ardeal, pe vremea împilării străine : smeritul, vrednicul preot din Șișeștii Sătmăruului, Vasile Lucaciu, — câți ereși, câți ulii de neam și sânge străin n'au făcut totul să-ți amuțească glasul !

Dar frumusețea lui îndurerată pătrundea 'n inimi și nutrea nădejdi, strecurându-se prin gratiile temnițelor dela Vaț și Seghedin.

Căci răsuna țara 'ntreagă, de tristețea întăritoare de inimi, a doinei :

Cântă mierla prin păduri,
 of, of, of !

Robu-i Lucaci la Unguri.
 Pentru sfânta libertate.
 De care noi n'avem parte —

ca să țină vie flacăra nădejzii în înfăptuirea visului nost, neîmplinit de veacuri :

Copil al suferinții,
 De dragul cui ne-au reposat
 Și moșii și părinții.

Căci încheia aceeași doină :

Vine dalba primăvară
 Fi-va Lucaciu liber iară.

Și-a venit primăvara și a fost liber Lucaciu și prin el, prin truda lui, prin suferințele lui și a generației însuflețită, de — marele suflet al lui și al celor ce l-au precedat, însoțit și urmat ; — primăvara libertății noastre a tuturor ne-a răsărit ; și ne încălzește și azi soarele dătător de viața al ei.

Al lui și al celor din generatea lui, merit este căldura și strălucirea lumii noastre românești de azi.

Când ne amintim de el, de Vasile Lucaciu, smeritul preot român unit din Șișești Sătmarului, să nu uităm că pe plaiurile, unde noi surădem, el a plâns ; unde noi ne bucurăm, de izbânda sufletu'ui românesc, — el a suferit. El a pregătit această izbândă, dându-ne învățătură și pildă : să luptăm, să muncim ca să păstrăm cu sfințenie ce-au edificat ei ; ce-au iubit, pentru ce au luptat și suferit ei :

Visul lui și al nostru împlinit : România Mare, pe veci unită și nedespărțită.

Slavă ție, slujitor la altarul Domnului ; slavă ție, jerifitor pe altarul neamului : statuia ta, din piața Sătmarului românesc, e semn al tăriei noastre biruitoare de vremi.

Ne închinăm Celui căruia te-ai închinat tu, Domnului, și-L slăvim, prin recunoștința ce ți-o purtăm.

STRĂJER.

„In pragul despărțirii”

*Comoara mea, de ce te duci tocmai acum
Ca să rămân numai pe drum ?
Acum, când te iubesc mai mult,
Te duci pe drumul veșniciei,
Lăsând în urmă plânset mut
Și toată suferința mie.
O! nu, nu-i drept ca să oprești,
In loc a sfaturilor șiruri.
Acum, când lipsa lor o simt
Sbătându-mă' n grozave chinuri.*

*Dacă te duci eu cui rămân,
Cui să-i mai pot șopti încet,
Melodiosul sunet „Mamă”
Ce se perindă încet, încet,
Pe orice început de rană.
De cât să pierzi ce ai mai sfânt,
Și mai iubit pe acest pământ.
Mai bine'n gropă să cobori
Sub un pământ cu alese flori.*

L. D.

elevă cl. VI. Liceul din Beiuș

Jertfa Intunericului

Dramă în 4 acte de Eugen Groza

ACTUL II.

Scena I.

Vambery, Moș Miron. (moș ciubărar)

(Altă cameră. La masă, Vambery stă visător ascultând doina pe care o îngână Moș Miron.)

Moș Miron. (cântând)

Munții noștrii aur poartă,

Noi cerșim din poartă'n poartă...

Vambery Bravo! Tare frumos, bade Miron... Da ia spune-mi cum te împaci cu viața asta?...

Moș Miron. D'apoi bună rea cum e... o răbdăm că Dumnezeu ni-o dat... De-odată cu cântatul cocoșilor apuc căluțu de căpstru și mă duc... mă duc... unde văd cu ochii... unde mă împinge norocul... Ciubere, doage, cercuri, după cum îi trebuința, că meseria mea asta-i... Așa o fost și tata și moșul și ceilalți... Doar cică strămoșul hăl de-a șaptea viță o fost om așezat, cu casă și cu moșie. Da... Domnii... Ungurii, i-or cerut să-și schimbe legea și el atunci le-o spus că nici marea cea tare nu l-a clăti din legea în care s'or născut și trăit toți cei din'naintea lui... Ce-o pățit numai el o știut... Și io am înțeles că dacă ești Român, trebuie să fii sărac... Asta-i voia... Adică... să-mi fie cu iertăciune, da eu n'am înțeles că cine ești Dta...

Vambery. Eu?... Un domn din Cluj...

Miron. Dăla Cluj? Atunci de bună seamă că-i fi Ungur... că Domnii noștri nu au loc p'acolo...

Vambery. Cum adică?...

Miron. Ba nu, nu, era să miștesc... da că doară temnițele-s largi...

Vambery. Și ce-i cu ele?

Miron. Lasă că am văzut eu... Ce crezi? Eram de 15 ani când s'o sculat Iancu...

Vambery. Aha... Iancu ăla bolund... Ha, ha, ha...

Miron. Da, da așa cum o fost... craiul nostru era... și tare mândri am fost totdeauna de el... Pentru el am fost gata să sărim și în foc... și am și sărit la luptă...

Vambery. Da cu ce v'ați ajuns dacă ați luptat?...

Miron. Am câștigat mila și îndurarea lui Dumnezeu... că el ne-a scăpa... Am învățat mai bine să luptăm... ne-am oțelit piepturile și brațele... Acum nimic nu ne mai lipsește... suntem gata...

Vambery. Iii „a fene egye meg”... da cum?

Miron. Așe binel Dece să nu fie în Cluj și Domni Români d'ai noștri... s'auzi limba românească. doine și hore românești, nu tăt ciardaș! Dece să nu fim noi stăpâni pe glia ce-o udăm cu sudoarea feții noastre... ba și cu lacrimi și cu sânge?... Dece să fim tot săraci?...

Vambery. Da vezi că glonțul nu te iartă... N'apuci să faci nimic și mori... Ha ha ha! Ca nu câine...

Miron. D'apoi... c'o moarte suntem datori fiecare. Și apoi după mine or veni alții...

Vambery. (cu crescândă ironie) Dece nu începeți lupta atunci?... Cât mai degrabă...

Miron. Așteptăm să se scoale cineva... Un alt Iancu... și dacă nu va veni se va scula el Iancu din groapă... de acolo de la Țebea din satul moșilor mei... și ne va duce la bătaie...

Vambery. Ha. ha ha ha ha!... Și Koșut și toți se vor scula din groapă... Ha ha ha !...

Miroe. Dumeeata răzi Dle, da noi avem o vorbă din bătrâni „cine râde la capăt, râde mai bine”... Eu mă duc să plâng, mai am mult de plâns... Da cu cât oi u plânge mai mult cu atât oi râde mai bine la sfârșit... Și-oiu râde, crede-mă, Domnule, c'oiu râde... (apropiindu-se de ușă, o cruce) Doamne dă-ne răsul mântuirii... Da, mă duc... Sănătate și voie bună...

Vambery. Drum bun!

Miron. (Iese, apoi se aude vocea lui de afară. *Vambery* îl ascultă gânditor).

Plecat-a moțul la țară,

Cu cercuri și cu ciubară...

Du-mă Doamne'n pace-acasă,

La copii și la nevastă... (a amuțit)

Vambery. (după o clipă de meditare) Oare toți Românii au așa sufle... Atunci... atunci ce va fi mâine?... ce vom ajunge?... se vor scula ... va fi furtună... stele se vor prăbuși ... (după o mică pauză reculegându-se) Dar ce prost sunt... Ah! noi doar ce suntem... noi ce facem?... Că eu... eu singur (reamintindu-și ceva) Dar... ce? Eu... pot eu face ceva?... Nu nu, am căzut rob... în lanț... și-a pus piciorul pe inima mea... și doar e Româncă... da, da... (întră aghiotantul său)

Scena II.

Vambery, Aghiotantul Șandor, apoi Baba Dochia.

Vambery. (continuând cu exaltare) Ah Șandor, bine că vii... Hai, apropie-te... aveam nevoie de tine... Sunt tulburat și trebuie să mă spovedesc cuiva...

Șandor. (luând poziția) Să trăiți Dle căpitan, mă duc să chem pe popa...

Vambery, Pe dracu... nu, mă... Ce te arunci așa. Nu poți să mă înțelegi... Mă Șandor mă... tu ce-ai făcut când ți-a plăcut o fată .. tare, tare?...

Șandor! Ce-am făcut? Am furat-o de-acasă... Am fugit cu ea... Și știți ce s'o întâmplat?..

Vambery. Ce mă?

Șandor Peste o lună o fugit ea de mine...

Vambery. Săracu... Dar nu asta voiam să știu... mai înainte n'ai iubit pe niciuna, măi?

Şandor. . Äuuu..! O sută Dle căpitan, o sută. Da pe toate le-am lăsat...

Vambery. Dece le-ai lăsat? ..

Şandor. Că nu mă plăceau de loc... Ştiţi vorba ceea. Plăcu-ţi fetele? Plac! Dar tu lor? Şi ele mie! Ba mă şi ciufuleau... In tot chipul... Atunci am mers la o babă...

Vambery. La babă mă? In peţit?...

Şandor. Ferească Dumnezeu... La vrăjitoare să-mi descante de deochiu...

Vambery. Ha... ha... ha.. mă Şandor, mă.. nu-i fi şi tu vrăjitor oarecum... Hai descântă-mi şi mie... Desfarmecă-mă...

Şandor. Dar D-le căpitan...

Vambery. Lasă... Lasă-mă cu asta... Uită-mă că sunt căpitan... ce dracu, m'am urât cu atâta regulă... mă Şandor, hai mă să fim preteni... că trebuie să am şi eu pe cineva. . trebuie să am cui să-mi deschid inima...

Şandor. Inima?... dar sângele?...

Vambery. Da, da, inima, e plină de sânge şi fierbe... s'o vezi cum bate... aprinsă... Hai mă Şandor descântă-mi de deochiu.

Şandor. Dar... dar să am iertare... cum vor ciufulit?...

Vambery. Nu mă Şandor, nu... Ce dracu iar nu înţelegi... Iubesc mă, na... iubesc...

Şandor. Numai atâta bai?.. Asta nu-i nimic...

Vambery. Nu, nu şi totuşi numai eu simţesc ce e...

Şandor. D'aia îşi face Dnul Căpitan drum pe dincolo când Maria morarului se piaptănă... Ihi...

Vambery. Ce, ai şi ghicit?...

Şandor. D'apoi că n'am văzut eu că oricât îi trăgeam cu ochiul, tot către Dvstră să uita...

Vambery. Ce? Ai văzut tu asta? Adică?...

Şandor. Şi nici ea nu-i supărată cum era când am venit noi aici... nu, că râde şi-i voioasă... Ehe, Dn căpitan... „ügyes fiu“...

Vambery. Ha ha ha!... Multe ştii mă (se aude o trompetă) Auzi... s'au întors... Hai că trebuie să-i vedem (Voiesc să iasă, dar apare Baba Dochia, căutând parcă ceva grăbită).

Dochia. Maria... Maria, aci ţi-i Baba Dochia... Da nu-i ea... voi?... Atunci mă duc... merg dincolo... că trebuie să-i vrăjesc... am cules „firicelul spinului, bobu veninului, mătrăgună mărunţeauă“... (vrea să iasă)

Vambery. Stai... ia stai... Da mie nu vrei să-mi descânţi... hai vrăjeşte-mi...

Dochia. Ție?... Să prăpădesc firu spinului, bobu veninului, mătrăguna mărunţeană... Nu, nu!...

Vambery. Las-o... altcum nu ştii... ce vrăjii?...

Dochia. Ba hai; hai dară... adă palma... întinde-o... (El o întinde) Iiili... ca noaptea... noaptea cu umbrele negre... ca pădurea în care s'ascund fiarăle sălbătice... s'arată gândul tău negru... slabă... prea slabă-i lumina ce vrea să ţi-l albească...

Da îi stânge... îi sufla în ea... cu ură... cu rău... că ești rău... rău s'arată în palmă... și nu poți fugi de rău... Da fugi... Lasă-mă... Dar du-te Fugi...

Vambery. E bolundă... S'o lăsăm...

Șandor. Ca baba care mi-o descântat... Doar n'om fi amândoi deochiați?... Ha ha ha. (Ies amândoi)

Scena III.

Dochia, Maria, Vambery, Costin.
(apar câte unul, în ordinea de mai sus.)

Dochia singură.

(punând în palmă... Firicel de spin
o cârpă care a scos-o Bobuț cu venin
din sân) Mătrăgună mărunțeană...

Ca para focului

Lumina norocului

Arde'n vraja mea Prea Sfântu... că aseară m'o ferme-cat... Babă Dochie... Baba Dochia... norocit-ai fost de Dumnezeu... S'o deschis cerul... s'or aprins luminile... spintecat-or pânțele de tăciune a pădurii... Am picat în genunchi... că un duh se învârtia prin aer... și-l vedeam... îi curgeau vorbe din gură... taine, taine mari... că toate fermecele erau mici... neputincioase erau vrăjile mele... m'am îngrozit de puterea cea mare... n'am priceput... nimic n'am înțeles... Da mi-am scuturat gândul... și m'am minunat că minunății or picat din el... Am văzut semnul lui Dumnezeu... am văzut oameni tari... de gorun... îmbrăcați în fer... se ridicau pe coastă către țaclurile muntelui... fugăriți de draci roșii și negri... și nu puteau fugi că erau strânși în lanțuri... da care scăpa, scormonia pietroaiele și le arunca peste draci... îi sdobia... Și era lumină sus... orbitoare... era soare alb... și toți... toți au ajuns acolo... că dracii s'au prăbușit în prăpăstii... în poșițauă... Au întins mâinile către soare... și picau lanțurile... ca frunzele galbene din pomi toamna... era roșu, galben, vânăt... Am vrut să mă sui și eu... da nu m'or dus picioarele... slăbiciunea... bătrânețea.. am pierdut calea.. Am plâns... A plâns săraca Dochia... că n'a putut țuca mândrețea curcubeului... Am plâns și m'am rugat să nu fie vis... să scap de întunecimea pădurii... la lumina soarelui... în curcubeu... roșu, galben, vânăt... Da oiu scăpa... om scăpa toți... toți Români... (intră Maria).

Dochia, Maria.

Maria. (veselă) Baba Dochia !... ai venit ?...

Dochia. ..., cu fir de spin bob de venin — mătrăgună... Hai... hai.. să desvelim vestirea... bună, rea, nu știu cum... (desvelind cârpa ce-o ținea în mână) Iacă.. bobu se înșiră... firu se deșiră... Marie... Marie... inima ta s'a deschis... bate tare.. arde...

Maria. Firul nu minte babă Dochie... a ghicit... Inima... inima...

Dochia. Inima te înșală... te-a păcăli... n'o crede... fere-

ște-te de rău... mătrăguna... mătrăguna invăluie firul... Otravă va cotropi inima... N'o crede Marie... las-o...

Aceleași, Vambery —

(Vambery intră neobservat Ele continuă absorbite)

Maria. Dar de geaba... n'o mai pot stăpâni... Păcătuesc... păcătuesc, dar am dreptul la o mică mângăire... Dochie, ai ghicit... iubesc... iubesc și aș vrea să uit că sufăr, să fiu veselă...

Dochia. Și firu-arată veselie... dar e slabă... slabă... Maria Fie cum a fi...

Vambery. Să fie adevărat?... Să cred?...

Maria. (surprinsă) Ce?... aici... dar atunci...

Dochia. Iar a venit...atunci eu fug... mă duc... noroc Marie... oiu veni de seară... oiu veni...

Maria. Stai... A plecat?... Nu, nu trebuia... să merg și eu...

Vambery. Nu, nu... stai... Lasă-mă să văd cum speranța mea crește... se ridică tare... Ascultă-mă și crede-mă... căci îți desvălui tainele inimii mele... E taină în ea, dar pentru tine nu poate fi taină... nu căci de când stau aici... de când am venit în casa voastră, o simt cum bate aci în piept, pe zi ce trece mai turbat... mai aprins... nu mai are astâmpăr... Ar vrea să iasă... să spargă tot în cale... Să îngenunche... în fața ta...

Maria. Să cred... să cred într'o poveste... Și aș vrea să cred... Aș vrea să mă creadă cineva... căci până acum nu m'a crezut nimeni... Ah! adică da... cineva, dar el s'a pierdut... nu-l mai am... Altul... altul mi-a venit... cu acelaș chip, ca și cum ar fi unul... Sufletul meu a înțeles că merită o alinare... A plâns prea mult... și acum alinarea...

Vambery. Mario, dragă Marie... aș fi mândru aș fi fericit dacă... alinarea... dacă... dacă aș fi...

Maria. Dacă ai fi Dta?... Dar aș vrea să poți crede... Să mă înțelegi... ești... ești... vreau să ți-o cer...

Vambery. Da eu te înțeleg... crede-mă... și fii voioasă... veselă... Hai râde... râde... că ne-am înțeles...

Maria. Fericirea trăește... dar a fost prea tare durerea... a înăbușit-o și nu poate ieși... nu...

Vambery. Dar hai. . hai s'o deșteptăm... să uităm de toate... de viață... de durere... (Se apropie de ea) să credem numai în fericire... s'o dorim... s'o chemăm (ii ia mâinile care nu se opun decât puțin) s'o avem... Hai! (o îmbrățișează)

Aceași, Costin.

Costin. (a intrat brusc, dar neobservat, s'a oprit în rementii o clipă, apoi se deslănțuie) Maria?... căpitanul? (Ei se depărtează unul de altul) Adevărat?... poate fi adevărat asta?... Dar pentru Dumnezeu, încă nu s'a rupt pământul, nu m'a înghițit?... nu s'a cutropit cerul peste mine?... nu m'am prăvălit și eu?... slab... bolnav... nenorocit... De ce-ai făcut asta Marie?... cum ai ajuns aci? .. Da, da... înțeleg... Eu ți-am făcut rău... Mihai... Mihai, l-am smuls de lângă tine... te-am mințit. . Ți-am spus că ți-e frate și... nu era...

Maria. Ce? Mihai?

Costin. L-am urît că era corcitură... nu l-am voit de ginere... nu... și astăzi m'a bătut Dumnezeu mai rău... m'au adus păcatele mele aici.. să te văd în brațele tatălui său.

Vambery, Maria. (de-odată) Ce ? Tatăl ?..

Costin. Da Marie... te-a împins Satana să îndragești pe omul care avea același chip ca Mihai... același... că era tată și fiu...

Vambery. Dar această insultă...

Costin. Da, da... E adevărat .. În ziua dintâi v'am văzut pe amândoi... semănați... Mi-a deschis Sfântul ochii și am înțeles... apoi am văzut că-i drept... Nu știu ce... ori Diavol... Diavolul te-a împins aici... Ai venit să-mi sângerezi inima... să-mi răstorni sufletul... El fierbe în mine și mă arde... îmi strigă să nu rabd .. să nu te rabd... Lasă-mă .. du-te... redă-mi liniștea grea și nenorocită cum a fost, dar dă-mi-o... Nu pot să te rabd... Sunt slab... sărac, dar în casa mea poruncec... poruncește viața care se stinge și cere dreptul să ajungă sfârșitul voit de Dumnezeu... poruncește durerea... Strig eu... Dute... Dute... Nu știu nimic... Nu vreau nimic... Ieși din sărăcia mea.. Ieși... ieși... Ieși !...

Cortina.

ACTUL III.

Scena I.

BCU Cluj / Costin și Nicolae.ibrary Cluj

(Decorul actului I. În mijloc, cei doi stau de vorbă la masă).

Costin. Slăbiciunea mă doboară, părinte... mai slab pe zi ce trece... și boala asta nu mă mai iartă... Oiu muri, părinte, oiu muri...

Nicolae. Doamne ferește !... Nu-ți face gânduri rele.

Costin. Nu-s gânduri... nu... Așa e norocul meu : rău... Și mai mare nenoroc m'a ajuns cu întâmplarea ceea care m'a sdrobit... Mă mir că nu m'am prăbușit lat în țărână... Am turbat... am văzut negru înaintea ochilor... I-am strigat să iasă... am sbierat... m'am frământat... Dar... eu am suferit... am răbdat supărarea lui care a fost mare... Mă putea năpăstui... dar n'a făcut nimic... și am rămas umilit... înjosit... A răs de mine... m'a batjocorit... Dar ce pot face ?... Ce ?... Că e tare... are honvezi aci... și-s cruzi. . m'ar omorî în bătăi... Nu pociu nici sufla... că îmi taie răsufllarea... Nu știu cât o mai șta... dar îmi pare că-l țin pe cap... Și când nu-i acasă îl văd tot lângă mine... Umbra lui mă urmărește... îmi ține calea... mă opește... îmi cutremură credința.. îmi sdruncină sănătatea... sârmana mea sănătate... Azi noapte l-am visat... Se arunca către Maria... Am sărit în calea lui... l-am prins de pept și i-am stigmat : Inapoi... Fugi... Ieși din casa mea !... S'a încrunțat la mine... apoi a sbierat.. a strigat tare... Au venit honvezii... cu puștile .. le-au ridicat către mine... m'am trezit... Imi curgea sudoarea pe frunte... Imi era rău...

Nicolae. N'ar trebui să te frământați atâta... Gândește-te că mai trebuie să trăești... să împlinești toate după voia Domnului... Trebuie să-ți măriți fata...

Costin. Da, da... Trebuie s'o feresc de ispită... și îi așa de greu... (o bătaie în ușa. Intră Aghiotantul Șandor cu Delegatul).

Scena II.

Aceiași, Aghiotantul, Delegatul.

Delegatul. Bună ziua! Domnul conte e aici?

Nicolae. Cine? Ce conte?...

Delegatul. Contele Vambery Janoš?...

Costin. Conte?...

Aghiotantul. Da, e veste mare... minune...

Delegatul. Am venit să-i aduc testamentul tatălui său mort la Budapesta. Era conte, dar el nu-l cunoștea că-l credea mort. Dar în testament l-a descoperit ca fiu și i-a lăsat moșia sa și rangul de conte...

Aghiotantul. Dar să-i vestim cât mai iute. Haideți poftiți pe aici (ies prin stânga).

Scena III.

Costin, Nicolae.

Costin. Dar asta ce mai e? Nu mă pot dumiri... nu pot crede... Să credem părinte?... Conte?... Grof?... Domn mare... cu moșie...

Nicolae. Ce te miri? La ei toate se pot... pe spatele noastre se ridică până la cer... Curg bogățiile ca valea... din sudoarea noastră... și le înghit toate... Numai noi rămânem năpăstuiți... săraci... fără o fărâma de pită... și lacrimile ni-le fură... Să îngrașe glia... că sângele nu-i destul...

Costin. Dar ce se va întâmpla acuma? Mă va lovi... mă va bate cu sbiciul mâniei?... M'oiu prăpădi...

Nicolae. Gândește-te că Domnul veghiază și vede tot ce se întâmplă... El nu va răbda fărădelegea...

Costin. Da, da... m'oiu încrede în el... Dacă m'oiu putea trage până la biserică, m'oiu duce... Duminecă m'oiu cumineca... Poate toate s'or schimba... S'o duce și ne-a lăsa în pace... doar îl așteaptă moșia ..

Nicolae. Moșia, da... Mă duc și eu... la moșia mea... Să-mi văd coliba... că știi... Omul singur e slugă și stăpân... Și am atâtea de făcut... (se ridică)

Costin. (ridicându-se) Hai că te petrec și eu o leacă...

Nicolae. Nu, nu, stai că numai o să-ți fie mai rău. .

Costin. Mai rău?... Nul Că doar trebuie să calc pe pământ moale... să văd soarele... că nu vrea să se arate aci niciodată... să văd umbrele pădurii... Să sorb aer curat... că mă înabuș...

(ies amândoi)

Melodramă: o doină

Scena IV.

Vambery Șandor.

Vambery. (entuziasmat, dar viclean totuși) Ha ha hal Nici în vis nu mi s'a întâmplat așa ceva... Ha ha hal Conte... contele Vambery Ianoș... ce frumos sună! Tare mă... nu?...

Șandor. Tare da! Ha ha hal (transformându-și brusc atitudinea) Dar eu?... eu atunci nu mai am ce căuta... mă duc... altul... poate-oiu afla...

Vambery. (Prefăcut) Te duci? Ce să fac? Rău îmi pare, mă...

Șandor. Nu pot pricepe... Toți au noroc... toți... numai eu îs fără noroc... deochiat.. Dar dacă n'am eu noroc să vă dea Dumnezeu noroc și pentru mine...

Vambery. Mulțumesc că te gândești...

Șandor. Mă duc să-mi găt a mele... Dar mi-e greu... Imi vine să plâng.. Ca și când mi-o fugit mândra... mai rău...

Vambery. Ha ha hal Măi Șandor, mă, dar cum crezi tu că o să te las eu să mergi?... Cum mă? Doar ai fi fost băiat bun... o să fii și deacum înainte... că am moșie, mă, bogății... Hai cu mine. — și o să ai de toate...

Șandor. Dar nu pricep... nu cred...

Vambery. Ce nu pricepi? Te-oiu duce cu mine?... La Pesta ..

Șandor. Cum să vă mulțumesc?... Lăsați-mă să vă sărut mâna...

Vambery. Du-te încolo, mă... Ce doar nu-s popă...

Șandor. Nu, dar prea bun... prea bun.

Vambery. Adică da.. Hahaha... Trebuie să fiu și eu popă, că tu ai fost odată... când m'am spovedit. Hahaha... Dar acum iar trebuie să mă spovedesc... O să mă ascuți, măi și o să mă ajuți; nu?

Șandor. Sar și în foc, dacă trebuie...

Vambery. Mă gândesc ce prost am fost atunci, măi... măi ce prost am fost.. să îndrăgesc eu o față... s'o iubesc... Cum am putut fi așa slab?..

Șandor. Deochiat. Deochiat Dn. căp... Dn. conte

Vambery. Deochiat, mai Hahaha! M'o vrăjit baba... m'o fermecat... Hahaha! Mi-o găsit gânduri negre... gânduri negre, auzi!... Dar nu-i nimic... minciună fie... gânduri negre... negre dar bune. Hahaha!

Șandor. Ha ha ha!...

Vambery. Că am iubit... Am fost slab și m'o prins dragostea în brațe... n'am scăpat... Am fost slab... Ce, dragoste-mi trebuie mie?... Desmierdări?... Prostii... Prostii! O să mă răzbun pe ea... cumplit... amar... O să iau fata morarului... O duc cu mine... cu noi, mă... Ca o roabă o să se închine în fața mea... până la pământ. O să fac cu ea ce vreau... că o să-mi fie slujnică Hahaha! Slujnică...

Șandor. Dar asta o să fie minunat. Hahaha! O să am și eu noroc la...

Vambery. Cum mă ? Ce vorbești ? . .

Sandor. Nu, nu, altceva am vrut să . . . Înțeleg . . .
Hahaha... Înțeleg...

Vambery. Înțelegi . . . Atunci du-te chiamă-l . . . adă-l pe moraru...

Sandor. Iacă merg (vrea să iasă, dar intră Costin). A venit ! (Iese).

Scena V.

Costin, Vambery apoi Maria.

Vambery. Ah ! bine că te văd... Vezi că n'am fugit, n'am ieșit din casa ta . . . ba am ajuns mare . . . conte . . . Acuma-s mai tare . . . Pot face orice . . . Te-aș putea strivi . . .

Costin. Toate după voia Domnului se împlinesc... Eu mă supun voii lui...

Vambery. Dar eu sunt bun . . . bun și milos . . . Am uitat ce m.-ai făcut . . . am iertat . . . Dar stai jos, că am o vorbă mare să-ți spun . . . Stai . . .

Costin. (Așezându-se) Stau că nu mă țin picioarele de slabe ce is . . .

Vambery. Ascultă-mă dar (se așează și el) știi că mi-a plăcut de fata ta . . . și ei de mine...

Costin. Așa a fost.

Vambery. Dar să nu crezi că bogăția și domnia m'or putut schimba . . . Nu . . . Viața da, inima nu . . . Ea bate tot așa . . . că n'a putut sări din piept . . . ea bate și tremură . . . tremură că iubește . . . iubește și iubita este fata ta . . . Maria, crede-mă . . .

Costin. Poveste . . . ascult o poveste ? . . .

Vambery. Acum sunt conte . . . nu mai am la ce sta aici . . . Voiu merge să-mi iau drepturile . . . moșia . . . O să vă duc . . . pe ea . . . pe tine . . . pe amândoi . . . cu mine . . . în belșug și îndestulare.

Costin. Ce ? . . . Belșug, îndestulare ? . . .

Vambery. O să aveți de toate . . . Vei avea odihnă . . . fericire . . . și ea . . . ea ce crezi că va fi ? Contesă . . .

Costin. Cine ?

Vambery. Contesă Vambery . . . și tu . . . tu socrul . . .
Hahaha !

Costin. Râzi, râzi de mine . . . îți bați joc . . .

Vambery. Cum crezi așa ceva ? . . . Râd ? Râd că sunt fericit și vreau să vă fac și pe voi fericiți . . . Ha ha ha ! . . .

Costin. Și ce poveste... ce poveste..

Vambery. E adevărat... adevărat.. crede-mă...

Costin. Dar nu mă pot dumiri... Ce ? Maria ?... N'am dat-o lui Mihai.. că Mihai.. era fiul.. Ah ! fiul.. Și acum vine... Cine ? Tatăl.. chiar tatăl.. Dar nu nu .. nu mă poți păcăli... Poți fi bogat... dar... dar...

Vambery. Dar ce ? . .

Costin. Ești Ungur...

Vambery. (Tăios) Șiiii...

Costin. Eu sunt Român... Româncă-i și Maria... n'o să ne aruncăm în brațele unui... nu... nu... Și apoi nu cred... Nu cred povești... Nu...

Vambery. Nuuu? (se ridică). Adică nu! Dar eu de ce mă întreb de tine? Am eu nevoie de aprobarea ta?... N'am eu singur atâta putere?... Așa crezi?... Ei nu! Dar vreau să înțelegi.. Nu? Știi tu ce înseamnă: nu? E raiul pierdut... Dai cu piciorul fericirii... te omori... Ești bătrân ai zis... slab... neputincios... bolnav...! Moara se clatină... tremură... Se va prăbuși... ești sărac... Iți va ajunge fata pe drumuri... orfană... că te vei prăpădi...

Costin. (cu durere) Ah! Nu-mi pomeni de asta!

Vambery. (mai curajos). Dar știi tu ce înseamnă: da... E raiul pe pământ... Viață nouă.. Moara... adică ce moară... case mărețe, palate... belșug, mulțumire, tihnă odihnă.. fericire... Vei fi bogat!...

Costin. Bogat!... bogat... Ce frumos sună... ce dulce îmi pare... ce păcălitoare vorbă... Bogat! Todeauna am vrut să fiu bogat... bogat să-mi ajut pe toți frații... Am vrut bogăție că fără ea eram neputincios, flămând, însetat... Am dobândit-o, dar n'am putut-o ține... n'am avut noroc... n'am avut putere s'o apăr de cei ce mănă tot, sug sângele din noi... Voi!... stăpânii... Am pierdut tot și am ajuns sărac. Dar mai am două comori ce ce le-am păstrat... am sufletul din mine și am o fată care o iubesc mai mult ca pe el... Imi ceri astăzi un târg... Mi-le ceri pe amândouă... Eu ce să fac?... că sufletul din mine e curat... e tare... e sufletul care trăește și nu poate muri niciodată... El îmi strigă să nu mă las... dar nu-l mai pot asculta... Nu știi ce fierbe în mine .. bătrânețea... slăbiciunea... sărăcia... dar vreau să fiu bogat... Bogat da...

Vambery. Dar asta vreau și eu...

Costin. Dacă aș avea 30 de ani aș avea destulă credință să fac orice... să trec peste orice... dar astăzi nu mai pot... Mă ispitește Diavolul, Satana, bogăția... și sunt slab... nu mă pot împotrivi...

Vambery. (cu satisfacția învingătorului) Dar atunci, atunci toate s'au împlinit... (Maria a intrat neobservată).

Costin. Da... da... De multe ori se topește ghița ce îmbrobodește inima mea... se topește și atunci un foc de iad mă'n-cinge dinlăuntru... toate ard... și mintea mi se aprinde... Nu știu nimic atunci... N'auzi cum părăie (ridicându-se)... focul arde... Un foc s'a aprins și acum. Arde (cu mâna la inimă) aci... arde... mintea mi-s'a tulburat Sunt beat... Maria... Maria mea iubită... ia-o, du-o.. du-mă și pe mine.. fă-mă fericit... îndestulat... fă-mă bogat!...

Vambery (învingător) Sunt fericit... Dă mână... să legăm...

Costin. Na-ți și mâna... toate ți-le-am dat... Hai să mergem... să nu fugă norocul...

Vambery. Lasă-mă tată să te îmbrățiș 'z (Se repede la el și-l îmbrățișează entuziasmat.)

Maria. (isbucnind) Tată! Dar pentru Dumnezeu, tată. (Cei doi se despart depărtându-se contrariați) Ce-am păcătuit de am ajuns aici?... Acesta e sfârșitul?... Pe nimeni n'am avut pe lume decât pe tata.. Și astăzi l-am pierdut... că și-a pierdut sufletul și m'a vândut... Da, tată, m'ai vândut...

Vambery. Vândut? Ha ha ha!...

Costin. De ce râzi? Râzi? Mario... Mario, iartă-mă... Te-am uitat... Am uitat că și tu ai glas... am... am crezut...

Maria. Tu care erai bun Român... care mi l-a smuls pe Mihai că era fiul unui Ungur... mă arunci în ghiarele tatălui său... M'ai vândut lui... și e Ungur...

Vambery. Dar asta-i mândria mea...

Costin. Nu mă blestema, Marie... Bogăția m'o vrăjit... Ți-am voit binele... numai bine...

Maria. Binele? Așa?...

Costin. Vezi suntem săraci... săraci lipiți pământului... se va prabuși moara peste noi... Am vroit să scăpăm, să ne mântuim...

Maria. Dar cum poți să-l crezi, tată?... Nu vezi că vrea să ne păcălească? Iși bate joc de mine... ar vrea să rădă de cinstea mea... râde de noi... râde de tot neamul nostru... el și toți ai lui scupă cu sânge pe urmele sbiciurilor lor de care ne sângerează trupul... E mincinos...

Vambery. Eu mincinos?...

Costin. Vrea să ne păcălească... Să ne chinuiască... e crud că lucră duhul Diavolului în el.. e crud, e rău...

Vambery. (agitat) Dar această insultă...

Costin. Marie iartă-mă și potolește-te...

Maria. Nu, vreau să mă răscumpăr că m'ai vândut lui, tată, m'ai vândut lui, și ți-ai vândut și sufletul...

Vambery. Dar crezi că eu fac târguri? Nu, nu... Vă înșelați... Eu vreau și ce vreau trebuie să am... Sunt conte... sunt bogat... sunt tare... Dar dacă vreți voi... fie târg... Și doar am bătut mâna am încheiat târgul... Eu sunt stăpân... Stăpânul cui? Al tău, fetițe!...

Maria. Niciodată!

Vambery. Dar e voia mea și ea se va împlini... Ești a mea... Sunteți robii mei... Nu vă puteți împotrivi... Porumbițo... apropie-te... trebuie... așa-i târgul... și-apoi ne iubim doar (se apropie de ea) mă iubești... Și eu mor... mor de dorul tău... Ah! (o apucă de uâini, dar ea se smucește și dintr'odată îl palmuște sdравn).

Maria. Na târg... (Costin privește împietrit).

Vambery. (la culme) Ce? Ai îndrăznit?... Pe mine contele Vambery? Dar asta cine-o poate ierta? Ah, șerpoaico! (Voiește să se repeadă spre ea, dar Costin intervine înterpu-nându-se între ei și ținându-l cu brațul). Și ție? Amândoi vă sculați împotriva mea?... Și eu... eu nu pot face nimic? Sunt mai slab eu ca voi? Dar nu... nu... nu se poate... Săriți hon-

vezi... Săriți că strigă căpitanul vostru... (amintindu-și). Dar ce-am zis? Căpitan?... Nu, nu.. nu am nevoie de voi... doar sunt conte.. contele Vambery... Acum nu mai am nevoie, nu-mi trebuie... Am putere... Și o voi arăta... mâine, poimâne... Sunt conte, sunt Ungur, sunt domn, sunt stăpân.. Sunteți Români, sunteți iobagi, sunteți săraci... Sunteți robii mei... vă am la picioare... vă voi strivi... pui de năpârci... Nu mă credeți prost... nu.. nu... contele Vambery e cuminate... voi ști eu să mă răzbun să vă chinuesc... atunci... atunci când mai dragă vă va fi lumea.. Atunci veți vedea voi cine sunt eu... Mă voi răzbuna... Cu lacrimi veți șterge această palmă.. veți plânge, veți sângera... Nimeni nu mă va..., nici... Iancu vost de s'ar dcula din mormânt și nu vă va scăpa, nici Dumnezeu din cer se mânia mea... Voi ști eu.. Ah! Ce răzbunare... Așteptați numai răzbunarea mea.. O să-ți smulg barba, bătrânule... Las-o să mai crească.. Să am de ce prinde... Ah! (iese turbat).

Scena VI.

Costin, Maria apoi Dochia.

Costin. (a căzut pe scaun istovit) Răzbunare!.. Asta-m trebuia acum că nu era de ajuns... Ce voi face? Ce voi face?...

Maria. Iartă-mă tată, dar nu se putea altcum. Iartă-mă...

Costin. (visător o clipă) Iertare?... Atâtea păcate își cer iertarea... (inseninându-se) Iertare... Iertare cer eu Domnului acum, că era să mă îndoiesc, să nu cred că ne va mântui... Dar Dumnezeu ne va ajuta, da, da, trebuie să ne ajute... că prea mult am suferit... (ridicându-se) Vezi Marie... nu știu cine... nu știu ce a aprins în mine dintr'odată scânteia nădejzii... o flacăra mi-a luminat noaptea gândurilor și am văzut pe Dumnezeu... Nu mă mai tem... câte necazuri n'or trecut peste mine... nu m'am temut și nu m'or doborât... Nu... nu... trebuie să fiu tare... să fim tari Marie... Să ne încredem în noi și în Dumnezeu, în tatăl neamului nostru.. (o apucă de mână) Hai Marie să fugim... să ne întrecem... să ne ridicăm pe Țipleu... pe vârful muntelui... sus.. Să sugem aerul plin de viață... Să răsuflăm cu poftă... să trăim... să râdem... să strigăm tare.., mai tare ca trăznetul norilor... până dincolo de Măgură: Oameni buni, frați, vecini,.. să nu credeți că morarul Costin a murit... Nu... N'a murit... El trăește, trăește că inima lui bate deodată cu pocnetul roții de moară... trăește, că necazurile nu l-au omorât... trăește că Dumnezeu așa vrea... trăește și vă chiamă să trăiți cu el... să adunați și pe alții... să se strângă... să vie toți Românii la un loc... nedespărțiți... să se încingă belsug... hrană nesfârșită... fericire... Veniți că el nu se mai teme de nimeni... de toți grozii și conți din lumea... Veniți că o să scormonim pietroaiile munților și o să strivim pe cei ce-or vrea să se ridice pân'la noi.. Haideti!... Veniți, mai iute că roata se învârte mai încet.. mai încet... vrea să se oprească.. sacă izvoarele.. se risipește grăul

și mi-e foame... Veniți că oprește piatra și inima mea odată cu ea... Ah! (a căzut pe scaun)

Maria. (speriată) Iar ți-ai făcut rău, tată...

Costin. Nu... nu... acum începe binele... nu e departe... îl văd cum vine... nu-l auzi?... (o bătae în ușa) Hai. . Hai... (intră Dochia).

Dochia. (grăbită) Marie... Marie... o venit... o venit.. l-am uitat... ba nu... nu... Mihai... Mihai îl chiamă...

Costin și Maria. (deodată) Mihai?...

Dochia. M'o trimis să-ți spun... o venit... o scăpat de cotnie... îi pe uliță .. ici la pîrlaz... te așteaptă Marie... hai...

Maria. Dumnezeu, îți mulțumesc că l-ai adus.. Hai babo Dochia... hai să mergem... că mi-e dor.. mi-e dor să-l văd..

Dochia. Sfânta m'o vestit... Ieri în asfințat o bătut de trei ori ciocănitorea în scorbura mea... Am înțeles semnul... Semn din cer...

Costin. Mergeți iute... aduceți-l aici să-l văd... să-l rog să mă ierte... să uite... să-l sărut .. să-mi sărut ginerele ..

Maria. Ah! tată, îți mulțumesc... Haida Dochia...

Costin. Intră pe la părintele și roagă-l să vină până aici... Eu numai pot...

(Au ieșit, el a rămas singur, istovit.)!

Atâta viață m'a năpădit și m'am rătăcit... Da Dumnezeu o să-mi lumineze calea... cale dreaptă... (o lumină vie țâșnește pe fereastră. El se scoală și se apropie de ea). Lumină!... viață nouă!... a ieșit soarele de sub nor... pădurea s'a luminat... umbrele s'au topit... Lumină!... Ce cald e soarele... și alb... (se aud clopotele). Vecernie... n'o să vie părintele... Cu mine-i Dumnezeu... (a căzut în genunchi în lumina dela fereastră). In numele Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh. Tatăl nostru, care ești în ceruri sfințeascăse numele Tău. Vie împărăția Ta, făcă-ce voia Ta... Cortina.

Epligramă

Celui retras și reinscris la „Gojdu”,
fiind respins la Lic. „Militar”.

Te vedeai Titică dragă defilând pe la paradă

Imbrăcat în «Ofițer» și cu «Sabie» de oțel.

N'ai fost însă făurit, pentru ceea ce-ai gândit

Căci un medic raritate (examenul) te-a adus la realitate.

— IANCU. —

Tempi passati¹⁾

S'au scurs anii.

S'au dus să nu mai re'nvie trecutul veşnicelor copilării ale vieţii.

Umbre rămase în lumina curată a tinereţii, îşi întind aripile nevăzute să întunece şi ce i-a mai rămas din sclipirile în pâlپări de lumină bolnavă, sufocată de umeda plasă a ceţei în care se prinse viaţa'n curs — castel al uitării în care toate fiinţele par simple umbre ce alunecă misterios în toate ungherele să orânduiască tot ce timpul a rezolvat în tăcere şi a lăsat vălul uitării să le acopere pe veşnicie.

S'a dus ca un vis, în al cărei lumi am clădit castele de fum şi 'n care am lăsat topitoria să vegheze veşnic anii, — petale de flori odată în grădina copilăriei pierdute în oceanul vremii.

Iarăşi revin amintirile clipelor în care părea că eram stăpânul lumii întregi; joc în care imaginaţia îşi destrăma firul în toată strălucirea ei, la vârsta în care realitatea pare totul, — un vis în care trăeşti în toată puterea fără să te loveşti de malul colţuros al vieţii.

Un câmp cu întreagă poveşte a trecutului ce se adăposteşte şi acuma printre lobodele îngălbenite, re'nvie şi iată-ne iarăşi pe toţi împreună la sfat cum să începem jocul copilăresc, plin de viaţă, în care furia se înfrăţeşte cu blândeţea, bucuria cu tristeţea unui mai blând şi fără sprijin în vârtejul preocupărilor.

Toamna — odată cu venirea ei — a presărat parcă în sufletele noastre un strop din întreaga tristeţe ce şi-a acumulat-o mai bine de un an.

A venit adusă pe aripile vântului din împărăţia tristeţii să împrăştie germenul distrugător în natură şi în sufletele oamenilor.

Tot ce a clădit primăvară se aşterne pe pământ în drumul nemiloasei toamne — ca nu ultim omagiu al vieţii lor — care în paşi lenţi îşi plimbă trupu-i bolnavicios pe covorul moale al frunzelor căzute în mormânt, căutând pareă o rămăşiţă de viaţă în trupul lor.

Incet şi toamna s'a dus

2.

Iarna îşi făcuse intrarea triumfală în oraşul copilăriei ca nu oaspe nepoftit.

Ninsoarea nu înceta să cadă

Fulgi de zăpadă în legănări uşoare coboară din văzduh, ca

1) Tipuri trecute.

niște steluțe desprinse de pe bolta cerului, aducând cu sine în orașul cu povestea pacea și liniștea vremilor din trecut.

Grădinile par palate de cristal, păzite de pomi înzăpeziți, ca niște uriași îmbrăcați în alb, peste care au nins cu mulți ani în urmă, tot așa ca și acum.

Crengile lor sub povara grea a zăpezii se apleacă peste garduri privind par'că trecătorii înviorați și veseli de ceva nelămurit; iar casele în întunericul nopții își proiectează siluetele — umbre fantastice rămase în nemișcare pe albul cristalin al zăpezii

Așa a ajuns să aducă iarna cu sufletu-i de ghiață liniștea și aceea împăcare sufletească pe care o simți când se apropie Sfintele sărbători ale Crăciunului și mai ales vacanța.

Vacanța prevestitoarea atâtor dorinți și plăcute amintiri ce se încheagă odată cu venirea ei într'un singur gând — libertatea — ale cărei margini nu le poți întrezări.

Încă o săptămână și iat-o.

Bucuroși că am scăpat de școală și de învățătură — improvizăm pe tablă ca un simbol a unei munci depuse timp de un trimestru — un biet om ce fuge pe un terasament — reprezentând trimestrul întâi — urmărit de un tren „gata, gata” să-l ajungă, pe a cărui bot stă scris: „Vacanța”.

Și multe altele născociri ce tind să trădeze bucuria nemărginită ce o ai când vezi că ninge și simți că în atmosferă plutește par'că ceva tainic nelămurit.....

Atunci trăești cu credința că totuși ți se va împlini ce dorești și că Moș Crăciun nu te va uita nici pe tine dintre atâția copii.

În ajunul Crăciunului, când tot orașul e plin de viață, pare că s'a coborât spiritul bunei înțelegeri între oameni și a dispărut vrajba.

Colindători îmbrăcați în diferite costume potrivit datinelor de — Crăciun — pe la case, vestesc nașterea lui Christos în cântece de laudă, iar stăpânului casei tradiționalele urări de traiu în tihnă și fericire multă.

Sunt toate amintiri reinviate în fiecare an, când, noi bucurii se aprind în sufletele tinere și noi speranțe se întrezăresc printre ruinele trecutului

3.

Afară un vânt ușor clădea troiene de zăpadă pe drum, în curte și în ușoare susururi se lovea de crengile unei vii sălbatice, intonând în sâsă turi când mai încete, când mai accentuate, un cânt improvizat

În cameră tăcerea făcea să pătrundă și mai adânc impresia unui viscol și a unui frig irezistibil.

Părea că toate au căzut în amorțire doar în sobă focul în pocnituri și răpâituri surde se consumă în ciuda frigului de afară.

Toate acestea contribuiau la o reculegere în care gândurile, aidoma zăpezii purtate de vânt, mi-au întroenit mintea, în care, încercam să-mi explic, faptul asupra căruia nu eram lămurit cu toată vârsta mea.

Priveam pe geam îngândurat și-mi treceau prin fața ochilor Moși Crăciuni cu barbă albă, unul cu barbă până în pământ, altul până la genunchi și așa parcă trecea tot alaiul bătrânilor cu părul alb, în care au nins anii timpurilor trecute, ducând cu ei fericire și lumină în casele săracilor.

Mult timp priveam cum se perindau prin fața ochilor aceste providențiale vehicule mobile îmbătrânite, scornite de imaginația omenească, până când, clincăniturile zurgălăilor unei sănii nu mă readuceau la realitate.

Visam ca orice copil un Moș Crăciun cât mai darnic, în a cărui venire credeam că se întruchipează realizarea unuia din cele mai rare evenimente din copilărie.

Pe cât de mare a fost bucuria la venirea lui, pe atât de mare a fost a doua zi tristețea cauzată de plecarea lui . . .

Plecat și el și toți colindătorii, rămânea cenușa visurilor, visuri în cari părea că o să dureze o veșnicie poveștile imaginației.

Însă timpul a pus lacăt pe poarta grădinei unde odată trecutul a adăpostit cele mai frumoase clipe din copilărie cari, acum licăresc ca niște luminițe slabe aprinse într'un templu al uitării și cari poate, cine știe, se vor stinge pentru veșnicie ca ultimele zvâcniri în agonie a unor timpuri trecute.

POP REMUS

cl. VIII Lic. Com. P. C.

Epigramă

Titică a vrut să plece la lic. Militar,
dar a fost respins.

*«La anul gradele mi le mășori
Pe umăr» îmi spuneai, și-ai vrut să pleci.
Acum ți le mășori — la subsuori —
Și vezi că ai aproape patruzeci* — a v —

Iair

Un om dintre fruntașii sinagogei, rătăcit printre mulțimea care-și urmează Păstorul, cu privirea neliniștită, vrea să prindă ceva din însuflețirea ce mână această turmă cuvântătoare mereu pe urmele Păstorului. Fața-i palidă, ochii arzători plini de durere, aduc rău cu îmbrăcămintea de om înstărit, de mai mare a sinagogei. E și el acum printre nemâncații, orbii, șchiopii, uscații, îndrăciții, bolnavi cu trupul sau cu sufletul pe cari Păstorul avea să-i sature și să-i vindece cu puterea Cuvântului Său. Bogăția, rangul între oameni, nimic nu-l împiedică să stea între aceia pe cari starea de păcat și setea de Dumnezeu în adunase împreună.

Durerea lui e mai mare ca a tuturor, poate pentrucă nu e a lui personală: acasă, o fiică prea iubită zăcea pe patul de moarte. Sufletul i-e sfâșiat de gândul dureros ca un fior de moarte, că și-ar putea pierde fiica.

Dragoste de tată! câte n'a încercat el și bune și rele, ca să-și scape fiica de boala care o muncea. Toți doctorii chemați și-au încercat în zadar, puterile.

Pentru Iair mai rămânea o singură scăpare, mai era un Doctor care-L cunoștea bine din cetaniile dela sinagogă și în care acum credea cu toată puterea sufletului său. Iiisus, pe care prietenii lui de sinagogă îl urau, se temeau de El și-I pregăteau moartea, era acum și pentru Iair, Mielul lui Dumnezeu, pentru care mărturisise glasul celui ce strigase în pustie. Acela a cărui viață o scrisese Isaia mângâind poporul, o binevestiră proorociei și muriră întru nădejdea ei. Ziua pe care au dorit-o toți cei morți sub umbra legii, pe aceea o trăia acum Iair.

În bucuria negrăită a acestei trăiri, amestecată cu încordarea supremei încercări, Iair, desbrăcat de tot formalismul și prejudecata fariseică, se aruncă la picioarele lui: „Fiica mea este pe moarte, și venind pune mâinile peste ea, ca să scape și să trăiască“ (Marcu 5, 23).

Era durerea lui, cererea lui, era toată viața lui. Și iată-i venind pe cale: Păstorul și turma. Între acestea, încă Iisus vorbind, un om din casa mai marelui sinagogei aduce vestea că fata a murit.

E ușor de înțeles durerea care a pus stăpânire deodată pe sufletul lui Iair. E aproape hotărît „să nu mai supere pe Invățătorul“, dar un gând al inimii, o nădejde întotdeauna nelipsită celui ce iubește, îl face să urmeze pe Mântuitorul, a cărui liniște și seninătate îi ține atenția încordată.

„Fecioară ție zic scoală-te“, a răsunat glasul Stăpânului firii, glasul Vieții poruncind morții să aducă sufletul în trupul neînsuflețit al fiicei lui Iair. Deacum copila de 12 ani s'a sculat și umblă uimind pe cei ce o vedeau (Marcu 5, 42).

Ca și pe fiica lui Iair, moartea trupului, dar mai ales aceea a sufletului ne paște pe toți.

Când sunteți duși departe, iubiți tineri și valurile ucigătoare ale vieții amenință să vă inunde sufletul, gândiți-vă undeva departe, un tată sau o mamă — întocmai ca și oarecând Iair — întreabă pe toți dacă copiii lor trăesc sau au murit. Nimeni nu poate înțelege frământările, lacrimile, nopțile nedormite, ale unei mame, cu gândul la fiul pe care împrejurările l-au dus departe de privirea ochilor ei. Numai lângă ea l-ar ști în siguranță, să-l vadă crescând, făcându-se mare, bucuria, dragostea ei.

Când sunteți înglodați în mocirla păcatelor, când nu mai vedeți în jurul vostru decât negru și moartea sufletului vă este aproape, gândiți-vă că o mamă îndurerată sau un tată necăjit — ca Iair din evanghelie — sunt în căutarea lui Isus, să vină să-și pună mâinile peste voi ca să scăpați și să trăiți. Inchipuiți-vă ce lovitură de moarte ar fi pentru ei, vestea că voi sunteți morți sufletește, că de acum pentru voi nu mai este scăpare.

Iisus, pe care ei neconținut îl roagă, este gata să vină și la noi.

Iată el stă la ușe și bate, de va auzi cineva glasul lui și-i va deschide ușa, va intra la el și va cina cu el (Apoc. 3,20). Pentru toți cei ce-L vor primi, El va pronunța ca un stăpân al morții: Tinere ție-ți zic scoală-te!

St. teolog GEORGE LIȚIU

Din trecut, pentru viitor

Este înăscut în sufletul fiecărui popor, în sufielul fiecărei națiuni similar oricât de mică ar fi ea și chiar dacă acea națiune ar fi încadrată între hotarele unui stat strein, un ideal: de a râvni spre o soartă cât mai fericită, spre un viitor cât mai strălucit. Acest ideal nu este isvorit decât dintr'un sentiment pur altruist al bunului cetățean și după cum el a fost împărtășit decât către națiunea respectivă a condus-o spre locul cinstei, gloriei și a onoarei, sau a îndreptat-o către prăpastiile pierzării. Istoria ne-a arătat în deajuns că destule națiuni ai căror indivizi și-au pierdut, sau mai bine zis, au ocolit cea mai elementară dintre datorii, cea mai supremă muncă „pentru patrie“ și nu și-au contopit sufletele și sentimentele reclamând un viitor mai strălucit, au alunecat pe panta

ruşinei, au bătătorit drumul sclaviei, au jucat rolul de piaiţă acelor mai mari, ba chiar au încetat de a mai exista.

Cât timp statul roman a fost condus de oameni vrednici, atâta timp cât aspiraţiile şi sufletul acestui popor au format un singur mănunchiu, el a tronat pe culorile gloriei, înscriind pagini nepieritoare în istoria omenirii.

Când însă aceste calităţi au fost lăsate în păragină, când cea mai elementară datorie dintre datorii a fost abandonată, fostul imperiu al imperiilor începu să pârâie, ameninţând să se prăbuşească.. Mâini vrednice salvatoare nu s'au mai ivit căci de unde?.. Sufletul poporului era atât de putred, încât nu s'a mai putut aprinde dela candela patriotismului, simţind doar numai plăcerile trecătoare ale unei vieţi decăzute; şi falnica acvilă romană, a îngenuchiat umilită în faţa unui popor aproape necunoscut istoriei.

Şi acesta nu este singurul exemplu. Ţări s'au prăbuşit şi se vor prăbuşi. Aproape toate însă cari vor muri, nu vor muri de cât prin această lipsă de datorii.

Nu înlătur însă faptul că sunt ţări cari mor eroic în faţa unui duşman mai numeros ca forţă.

Aceste exemple sunt însă atât de puţine!

Cât timp însă flacăra sacră mai mijeste însă în sânul aceluia popor, steaua fericirii, steaua desrobirii n'a apus încă. O slabă licărire se poate transforma într'un foc arzător, care nemai putând suferi lanţurile umilitoare, lanţurile robiei, se va încinge puternic, va deveni nimicitor, topind acele lanţuri, fiare reci.

Toate acestea au fost şi sunt folosite de exemple de către toate ţările existente. Sufletul fiecărui cetăţean desăvârşit este pătruns de aceleaşi sentimente, inima fiecăruia bate acelaşi ritm sfânt, idealul fiecăruia este acelaş: drumul spre isbânda finală, drumul spre lumina culturii.

Cel care poate sluji ca exemplu tuturor, cel care este icoana vie a tuturor virtuţilor este poporul român. Şi aceasta fără exagerare. Da căci cine a fost pe pământul său mai prigonit şi mai amărît decât el? Stăpân prin drept divin pe tot ce era şi este românesc, Românul, oriunde, a fost înlăturat în mod hain dela el. Doar razele soarelui arzător de vară, frigul iernii, aerul, apa, munca, suferinţa şi pâinea neagră udată cu lacrimi îi erau dăruite de cei tari. Sufletul lui însă în loc să piardă orice vlagă, s'a călit.

Streinul n'a reuşit să facă însă o slugă veşnică din el. A muncit el, a suferit, dar viaţa din suflet ardea clocotitoare. Au trebuit numai momente prielnice pentru ca lava din sufletul lui să erupă. Şi a erupt...

Când orice suferinţă a atins limita şi orice nedreptate a devenit fără margini, morţii s'au mişcat dintr'o margine în alta a ţării... Revoluţiile sfinte prin care Românul a căutat să cucerească ce era al său şi numai al său, au supt mult sânge şi au înmulţit numărul acelor cari stau pe pagina eroilor neamului şi cari nume vor dăinui peste veacuri Sufletul strein însă a fost prea departe de glasul Românului, urechea a devenit surdă iar mâna s'a prefăcut în fier ucigaş.

Scăparea a venit dela partea cea mai cruntă, dar cea mai dreaptă pe care a cunoscut-o omenirea. Când tunurile libertății au început să bubuie, când soarele s'a ascuns sub nouri de fum, toți cei de o sânge și de-o lege au s mîit apropierea stărșitului, cari-i va scăpa de tot ce-a fost amar pân' acum

Cei de peste Carpați conștienți de suferințele fraților lor, au luat pușca, și-au sărutat părinții, frații, iubita și-au plecat la luptă...

Glasurile lor rosteau: Ardealul!... Ardealul!...

Și vuietul acesta a spintecat văzduhul, a sburată Carpații, înspăimântând dușmanul. A sosit ziua sfântă.. Sânge mult a curs, sânge mult și sfânt. Dar de data asta nu fără folos. Granița Carpaților a fost sfărâmată de vitejia ostașului român, iar Prutul a încetat de a mai fi blestemat, de a mai despărți fiică dela sânul mamei sale. Acum o țară bogată și frumoasă avem. Lanurile bogate și codrii verzi zâmbesc fericiți spre un soare care par'că se bucură de această fericire. Glasul moșului nu mai doinește tristețea amarul, căci acestea au murit. Doar câteodată mai dă drum liber amintirilor, și atunci glasul lui sloboade o viață tristă, care a murit, dar care nu va putea fi dată uitării. Plugarul răstoarnă brazda privind-o fericit, căci e din pământul lui, scaldată cu sângele și sudoarea feții lui. Comori uriașe stau pitulate sub uriașul corp al munților. așteptând doar mâini harnice să le scormonească. Un imn de mărire și de mulțumire se înalță spre cer isvorit din inimile curate ale celor cari și-au văzut un vis îndeplinit.

Iată, tot ce ne-au dăruit părinții.

Ne-au dat o țară bogată, un suflet viteaz și neștirbit. Ei și-au terminat misiunea, și-au îndeplinit datoria. Sufletele lor ne priveghează, ne dau imbolduri spre o viață și mai glorioasă

Și noi, trebuie să le ascultăm glasul sufletului. Vom clădi — căci trebuie — o țară nouă, pe temelia ce ne-au lasat-o părinții.

Atunci, peste tot o viață nouă se va încinge, sub un cer pururea senin.

Atunci numai cântece vesele vor auzi codrii, turme albe de or vor păta verdele sănătos al pășunilor, grâu de aur se va legăna în adierea vântului, cetăți de marmură vor răsări din adâncuri, păsări măiestre vor străbate văzduhul numai suflete mărinimoase vor cunoaște viața, iar sufletul viteaz al romano-dacului va păzi fruntariile țării, cu arma la urmă, cu pieptul transformat în zid și cu sufletul în foc clocotitor de vitejie.. „Țara Visurilor noastre“!

Dar dușmani au fost, și vor mai fi și de acum înainte. Vor vedea aceste bunuri, vor căuta să ni le răpească. Se vor isbi însă de încăpățănarea în vitejie a dacului, care a făcut pe marele Traian să-și împartă vestimintele ostașilor răniți.

Acesta, atâta timp cât își va simți trupul încălzit de cea mai slabă licărire de viață, își va ținea sus capul. Dar chiar când el va muri, dușmanul va trebui să lupte încă pentru că se vor război cu sufletele noastre romano-dace, cari sburând peste plaiurile țării visurilor noastre, vor turna foc din focul nostru, avânt din avântul nostru și suflet din sufletul nostru, urmașilor...

Și biruința va fi a noastră!... AUREL GHENDER cl. VII.

Ion Minulescu : Versuri

Ediție definitivă 1939

Doctrina simbolismului, fixată de Verlaine și Mallarmé, în jumătatea a doua a sec. XIX, a găsit răsunset în întreaga literatură universală. Noile principii ale școlii simboliste franceze, au fost aplicate și în literatura noastră. Macedonschi a ținut să reprezinte la noi noua direcție în literatură, prin întemeierea revistei „Literatorul“.

Când principiile simboliste, au găsit o primire favorabilă la noi, atunci s'au ivit și operele, cari au reușit să cucerească aderenți înțelegători și admiratori ai noului curent. E de necontestat că dl. Ion Minulescu s'a bucurat atunci de cea mai vădită simpatie, deoarece ca un tipic reprezentant al noii direcții literare, dispune de calități însemnate fiind înzestrat cu o puternică forță creatoare, atât în proză cât și în versuri mai ales.

Decurând au fost strânse într'o ediție definitivă, poeziile publicate de d. I. Minulescu, cari la apariție, au stârnit atâta valvă, demonstrând prin asta și valoarea unui nou talent. Ne oprim puțin pentru a face câteva considerații modeste asupra operei poetice a d-lui Ion Minulescu, socotit azi drept unul dintre cei mai de seamă poeți români contemporani. Alături de dsa avem pe L. Blaga, Arghezi, Bacovia, poeți de aceeași nuanță modernistă sau simbolistă, deosebită esențial de poezia tradiționalistă scrisă de M. Codreanu, Pillat N. Crainic V. Voiculescu etc.

Poezia d-lui Ion Minulescu, scrisă într'un spirit nou (era nou în 1919, azi nu e nou deloc), abordând teme felurite prezentând realitatea, potrivit principiilor simboliste, a surprins și a entuziasmat pe simpatizanții și cultivatorii poeziei antebelice. „Romanțele“ aduceau o sensibilitate nouă, care-și găsea o largă și nuanțată expresie într'o formă nouă prezentată lectorilor cu un vocabular nou. Bineînțeles volumul n'a fost lipsit de critice destul de severe, dar a găsit și o largă înțelegere în sufletul celor ce cunoșteau puternica reacție a simbolismului francez.

Poezia d-lui I. Minulescu depășește cu îndrăsneală tiparele vechiului tradiționalism, așa după cum spune și principiul de altfel: „La poésie reclame une versification libérée des règles traditionnelles“. Ea a dat un fond nou expresiei și o formă perfectă, care joacă un rol foarte important în redarea sensibilității creatoare de artă poetică.

În poezia simbolistă găsim un primat al formei, chiar asupra fondului care n'are de scop să exprime realitatea, ci s'o sugereze. Fondul poeziei aduce adesea un concept poetizat (cum ne-am îndepărtat de concepția estetică a lui Maiorescu, care fixat drept izvor de creație sentimentele, pasiunile și emoțiile puternice!).

Conceptul, abstracțiunea poetizată e exprimată viu și indirect, prin intermediul unor factori simbolici, creați arbitrar de sensibilitatea poetului căci „la poésie vit de symboles“.

Nostalgia, dorurile adânci și nelămurite, frământă adesea sufletul uman așa cum apa oceanului în furtună, aruncă o corabie plutitoare în

nesiguranță, care tinde totdeauna întocmai ca sufletul poetului, spre un adăpost sigur:

Porniră cele trei corabii. . .
Spre care țărni le-o duce vântul? . . .
Ce porturi tainice,
Ascunse cercetătoarelor priviri,
Le vor vedea sosind mânate de dorul tristei pribegiri?
Ce valuri nemiloase,
Măine,
Le vor deschide'n drum mormântul? . . .

Versurile citate arată cum ideea călăuzitoare nu e legată de existența unei intense emoții, ci e izvorâtă din subtilități și nuanțe ale senzibilității și e prezentată puternic prin simbolul corăbiilor plutitoare.

Poezia d-lui Ion Minulescu aduce o forță impresionantă în sugerarea realității, interpretată prin prisma sensibilității, nu a inteligenței. Dacă poetul scrie:

În orașul 'n care plouă de trei ori pe săptămână,
Un bătrân și o bătrână
Două jucării stricate,
Merg, ținându-se de mână . . .

efectul produs în sufletul lectorului, poate fi tot atât de intens simțind realitatea, ca și când aceași realitate ar fi prezentată profund analizată de un realist.

Găsim atunci în simbolism un triumf al sensibilității asupra rațiunii și a spiritului științific care a dominat naturalismul.

Alături de dominația absolutistă a sensibilității găsim în același timp chiar în poezia ediției definitive a d-lui Minulescu, o nuanță retorică, o preferință a versurilor largi și sonore, dar câteodată impregnate de elemente convenționale, cari au rostul să stârniască doar o bună dispoziție:

E cald
Și lacul pare o hartă de noroi . . .
E harta unei țări după război
În care-degustat de atâtea murdărie
S'a sinucis și ultimul broscu —
Un biet școlar cu nota 3 la geografie

(Amiază rurală.)

Acolo unde poezia d-lui I. Minulescu excelează cu deosebit succes realizând o valoare importată, e forma, puterea descrierii, sonoritatea și muzicalitatea ei în general; căci: „la poezie est une musique“.

Cu privire la stilul minulescian e foarte justă observația unui critic contemporan care afirmă: „poetul procedează prin acumulări de imagini sau numai cuvinte sonore“. Acest procedeu după cum rezultă din lectura poeziei, are un neajuns însă: neputință de a reda anumite stări de profundă frământare internă și negăsind în structura versurilor, adevărate emoții adânci, desigur sentimentele stârnite vor fi de durată efemeră.

Totuși poezia minulesciană a cucerit multe inimi. Succesul e datorit mai ales calităților de formă. Fără îndoială că versuri ca aceste impresionează adânc:

M'am întâlnit cu Iarna la Predeal . . .
Era'mbrăcată ca și-acum un an
Cu-aceiași albă rochie de bal
Păstrată vara sus pe Caraiman . . .

Armonii perfecte, sonoritate muzicală aduc unele versuri ale d-lui Ion Minulescu :

Sunați clopote de-aramă.
 Sunați clopote de-argint . . .
 Vântul să vă 'nalțe cântul tot mai sus
 Tot mai departe —
 Să vă spulbere 'n albastrul mângăerilor deșarte
 Și să vă sugrume glasurile profețiilor ce mint.

(Clopotele)

Iată și puterea de a reda plastic natura:
 Octombree-a zugrăvit pe cer
 Cu nori de-argint, de plumb și de oțel
 Tavanul unei camere de hotel
 În care s'a 'mpușcat un pasager

(Moartea pasagerului)

Cât de adânc sens a dat poetul acestei strofe în care găsim cristalizat un sentiment adecvat mediului de toamnă! Octombree cel cu „norii de oțel” e decorul trist, sfâșietor de trist al morții.

Cu toată aceea slabă putere de a reda adâncul vieții sale lăuntrice, găsim la d-l Ion Minulescu versuri străbătute de neliniște vagă, de nostalgie ori tristețe pentru destinul care l-a împiedecat adesea să fie „ceace a vrut să fie” :

Și-am coborât
 Dar m'am găsit străin
 Că 'ntr'un cavou de templu bizantin
 Cu funerare vase de argilă
 Și zidurile umede și pline
 De sfinte și fecioare bizantine,
 Ce mă priveau cu dragoste și milă
 Cum mă cobor tot mai adânc în mine
 Tot mai străin de cel ce-am vrut să fiu . . .

(Regăsire postumă.)

Vom mai remarca o foarte accentuată nuanță senzuală, care se degajază dintr'un mare număr de poezii, și precum și o predilecție pentru anumite cuvinte (trei: oameni, trei zile trei biserici, romanțe, trei elegii etc. inutil : inutilă primăvară ; banal ; sentimental etc.)

Cităm autocaracterizarea poetului, care-și explică versurile sale :

Versurile mele ?
 Semne de întrebare
 Pentru abecedarul vieții viitoare . . .
 Versurile mele ?
 Stropi de apă vie
 Și ploaie de stele
 Pentru vecinicie ! . .

(Ita est . . .)

Poezia d-lui Ion Minulescu, rămâne pentru toate timpurile, documentul intronării unui nou curent în literatură, a unui curent care furnizează fondul sentimentelor pasagere, a emoțiilor puțin intens trăite, care însă oferă perfecțiunea formei, sonoritatea muzicală, armonii perfecte realizate de străduința unei acute sensibilități, ce domină cu toată puterea acțiunea rațiunii!

GHEORGHE BULGĂR cl. VIII.

Ionel Teodoreanu; Prăvale Baba (recenzie)

Romanele Domnului Teodoreanu, aproape toate, poartă o notă ornativă, decorativă intenționat, care face ca conflictul dintre gustul cetitorilor — dornici adesea de aventuri — și caldul lirism, al limbajului imaginativ să aibă o influență binefăcătoare asupra lor.

Această notă a personalității scriitorului, imaginația și căldura mai ales, o forță lăuntrică nestăpânită se evidențiază cu atât mai mult. Romanul e mai mult o navigare pe întinsul ocean al expresiunilor, care face ca lectura romanului să fie ușoară. Întreg romanul este pătruns de o nostalgie caldă și particulară a vieții, a cadrului și a societății moldovenești pe care și în care trăiesc toate romanele D-lui Ionel Teodoreanu și aceasta din cauză că natura moldovenească și nota caracteristică și particulară a personalității lui — căldura, și imaginația — pot să dea tipul acesta de roman, care paradoxal, l-am putea numi mai mult liric.

Felul acesta de a scrie, face impresia albușului de ou bătut până la exces ca să poată fi luat cu furculița, apoi fiind spumă.

„Ochii copilului erau argintii albaștri ca fumul de tămâie pornit în lumină; atât de luminoși erau încât în jurul lor totul, lucruri și oameni păreau că aparțin umbrei mânăjite“

„Astfel erau ochi copilului; „Mări se iviră“

„Dintâi a venit ochii, apoi cântecul“

„Veniau să stelele,“

„În întuneciunea lupilor și a dihaniilor“

Acest fel de scrie face impresia prisosului sau a infloriturilor fără rost, însă aceasta inflorire dă romanului un farmec care se potrivește mai ales la început cu motivul așa de întâlnit în serierile D-lui I. Teodoreanu-copilul.

Copilul gin acest roman nu are energia Olguței din „La Medeleni“ sau sentimentalismul Monicăi, le are pe amândouă, energia și sentimentul. E un rezultat.

Prăvale-Baba e un orașel cu numele acesta, nume de poveste iar Ilie Pânișoară e lampagiul lui, tip de confident nelipsit în copilăria eroului Fănuță fiul lui Ștefan Damaschin E copilăria lui Fănuță și ieșirea din adolescență a lui în acest roman. Spre sfârșit e „Ștefan Damaschin maestrul“ pictorul și a cărni vocație pulsă în el din copilărie.

De aici nu lipsește apoi dramatismul care însă nu stăruie asupra atmosferei lăsate de cetire decât doar într'o mică măsură. Ștefan Damaschin își pierde vederea cece avea el mai scump. Apoi apare sentimentul lui personajului, de unde înainte printr'o voință și energie s'a condus și răzbit prin toate greutățile. El orbul se conduce după simțul trezit al copilăriei spre casa părintească și se prăbușește în prăpastia de lângă casa numită.

Tablourile idilice și romantismul convențional dau D-lui Ionel Teodoreanu o puternică identitate de sine și n'ar fi nevoie de semnătura Domniei sale pentru a-l putea identifica din cauza celor menționate mai sus, care imprimă tuturor romanelor nota personalității sale de scriitor neîncrezut și sigur de puterile sale, Prăvale-Baba nu oboșește, delectează prin simetrie și farmec și din această cauză e un roman delicios.

IOAN SEREȘ cl. VIII.

Revista revistelor

Viața Românească (anul XXXI. Nr. 9—10. Sept.—Oct.)

Viața Românească o revistă care începe să se redreseze. Colaboratori de talia D-lor M. Sadoveanu, Al. Philiphide, V. Carianopol, V. Streinu, Ion Biberi, Gh. Oprescu, M. Sebastian și atâția alții, contribuiesc la un conținut foarte prezentabil. D. V. Carianopol semnează două poezii (După moarte și Poem pentru Doamna Despina), foarte frumoase, mai ales „După moarte“. Fragmentul „Prea frumoasa Satun“ din povestea „Divanul Persian“ se remarcă prin limbajul atât de adecvat al D-lui M. Sadoveanu. Ceea ce atrage atenția sunt fără îndoială poeziile semnate de Moș Andrei:

„Prin văi de pârae și crengi de arin
Prin ierburi, cu sălcii și flori de pelin
In umbră de cetini, pe vârfuri senine
De ce turburi toamna cu somn de jivine?“

Puținele versuri din „Vânătorul“ spun destul.

La cronică semnează Vladimir Streinu (I. Heliade Rădulescu: „Opere“). De remarcat apoi reproducerile după lucrări de ale lui Leonardo da Vinci și P. Veronese care însoțesc articolul cunoscutului critic artistic Gh. Oprescu: „Participarea noastră la al XV-lea congres internațional de istoria artei“. Sunt apoi o seamă de recenzii asupra unor opere nou apărute; St. Popescu „Poeme“, Otilia Casimir „Poezii“ etc.

Insemnări leșene. 1 Oct. (anul IV. vol. XII., Nr. 10)

Acest număr al revistei este închinat lui M. Eminescu și e foarte bine lucrat. Cel mai de remarcat este articolul D-lui G. Călinescu: „Sensul vieții și operei lui M. Eminescu“ — „Fără îndoială că valoarea operei este aceea care determină geniul și că sub nici un cuvânt nu se cade să amestecăm valorile. Dar este lucru dovedit că numai existențele geniale ajung la acea rotunditate semnificativă“. D. G. Călinescu mai precizează că M. Eminescu a fost cu adevărat Român și după origine. Domnia sa face o frescă a vieții lui, scurt, dar explicit și logic.

Tot asupra lui Eminescu sau a operei lui semnează: Mihail Sadoveanu (Câteva note), I. Marinescu (Eminescu și clasicismul), M. Carp (Sălbatica Clotildă a lui Eminescu), O. Botez (In jurul sărmanului Dionis), etc.

Gândirea (anul XVIII. Nr. 8., Octomvrie 1939)

Revista Gândirea dela prima privire a conținutului face impresia unui tot solid și unitar. Acest număr te impresionează prin valoarea conținutului variat, dar astfel aranjat în cât armonia este perfectă.

Dl. Vasile Băncilă în „Naționalism și teologie la Nichifor Crainic“ remarcă și stabilește atitudinea naționalistă pură, dar care se împacă totuși cu „calitatea sa de latifundiar moral. Nichifor Crainic a luat din religie ce a avut ea mai bun pentru a da poporului său“.

Dl Radu Gyr semnează patru poeme a căror valoare nu poate fi contestată. Mai semnează poezii, Iulian Vesper, Gherghinescu Vania și Gh. Bumbesti.

Gh. Tăușan arată raportul dintre Mihail Eminescu și Maiorescu (Eminescu și Maiorescu).

Symposion (anul II. Nr. 4—5. Octomvrie)

Tânăra revistă Clujeană de sub conducerea Dlui profesor univ. și Rezident Coriolan Tătaru are un conținut plăcut.

Di Radu Stanca cu „poeziile de toamnă“ se afirmă ca un real talent; în special e frumoasă „Invocație“.

Ceea ce e bine reprezentată și putem spune că e un exces, este filosofia în care articolul Dlui D. Isac asupra „Realismului Kantian“ își are partea sa mai mult săi mai puțin meritore.

Revista Fundațiilor Regale (anul VI. Nr. 11., Noemvrie)

În acest număr Domnul N. Iorga semnează articolul „Privești bănățene“ înfățișând o serie de tablouri asupra celor mai caracteristice localități ale Banatului.

Di Gh Brăescu continuă nuvela „Margot“ Di Ion Petrovici se ocupă cu limitele aplicării psihologice.

La comentarii critice Di Pompiliu Constantinescu continuă studiul asupra comediilor lui Caragiale.

Cronicile sunt bine reprezentate puia contribuția: Dlor Vladimir Streinu (Prăvăle Baba), E. Lovinescu Pagini din carnetul unui memorialist), Mihail Sebastian (La moartea lui G. M. Zamfirescu), D. I. Suchianu (Actualități culturale europene), Al. Mironescu (Cronica științifică), etc.

IOAN SEREȘ cl. VIII.

De strajă. Revista „Străji Țării“ pentru tineret. Anul II. No. 10- Octombrie 1939. Cu un sumar foarte bo at și diferit, ne este prezentată această revistă; în fruntea revistei avem portretul Marelui Străjer: M. S. Regele Carol II. apoi în corpul revistei avem: **La porțile destinelui a bățut un prinț de D. Com. al Străjii Țării Teofil Gh. Sidorovici.** Este un articol scris cu ocazia aniversării nașterii **Majestății Sale Regele Carol II.** Ne descrie momentele principale din viața M. S. Regelui, dela naștere până în ziua de azi, apoi amintește și cuvintele Reginei Maria, despre Fiul Ei iubit din cartea: „Povestea vieții mele“: „Carol era numai ordin și precizie și avea într'nsul un tainic imbold de a domina, de a subținea și de a impune restricții pe cari El singurul dintâi le respecta“

Revista mai cuprinde poezia D. Valeriu Bara: Marelui străjer, care încheie în:

Vor trece ani și ani, și toate veacurile'n șir.
Necunoscuți, Măria ta, noi vom dormi sub glie.
Tu singură rămânea-vei peste om și vecie,
Străjer de Neam și împărăție,
Cu toți strămoșii noștri din vecie! . .

În revistă mai găsim și articole: Dr. C. C. Pavel: De strajă la porțile sufletului; Regina Marla: Dela inima Mea la a lor; A. Chirițescu Emil Gârlea u; N. Vlădulescu: Exemple de urmat.

Apoi găsim și partea practică, ceea ce privește mai mult pe străjeri și străjere: Gina Tălăngescu: Străjerul-infirmieră: Traian Florian: Ranița de vânătoare; Floria Gălușcă: Indrumări fotografice; Gh. Găbreanu: Lucruri agricole în lună Octomvrie, și lucrarea D-lui St. Dimitrescu Ceterașu: O sărbătoare cu tâlc, apoi Ion Moțul: Șalvamar, lucrare interesantă, despre înot, canotoj, și în general despre mare. Dr. Ion Tomescu: Bli contagioase printre școlari, un articol frumos este al D. Zina Tarasov despre: Impresii din Italia, descriind excursia detașamentului de străjere care a plecat în Italia. Este îmbogățit cu numeroase fotografii atât articolul cât și restul revistei, La această revistă mai găsim și jocuri, glume,

știri, curiozități străjerești, Desenele sunt a-le D-lui Mavrodin și Eugen Ispir.

Mădițe anul II. No. 1 Sept-Oct. 1939 Revista soc de lect. „Timotei cipariu din Blaj. Cu un bogat cuprins și asemenea cu multe fotografii. Se remarcă lucrarea D. Pop-Câmpeanu Gr. cl-VII-lit, care vorbește despre „Note de drum. . . Lucrarea este infrumusețată cu multe clișee ce reprezintă frumusețile excursiei, atât cât și participanții ei; Amintiri și câteva poezii. Pe mare, de Pop. F. I; Tinerete, de I Macavei; Mama, de Savu D; Un cântec favorit tot de Pop F. I., Toți din clasa-VII-. Apoi lucrarea D. Șurtea V. Virgil despre „Istoria muzicii române din Transilvania“. care e o lucrare bună, dar neterminată în acest număr. Apoi lucrarea D. Cristea N. cl-VII-despre Comedia și plăcerile ei, și o traducere din nemțește de I, Macavei.

Revista mai are și pagina științifică și matematică unde elevii, publică probleme de deslegat, pentru care au deschis și un concurs. —

IOAN COSMA
cl. VII.

Cronică

Cu tot freamătul îndoelnic al zărilor înourate viața culturală — la această margine de țară — își urmează neturburată calea, mai bogată chiar în activitate, ca oricând până acum. Sufletele pline de cel mai curat patriotism și cuprinse de conștiința datoriei, se înalță, în apoteză, cu orice prilej favorabil unei asemenea înălțări. Sărbătorile naționale, se încoronează simbolic în suflele ce cresc pe în ele. Sărbătorile tineretului sădesc în inimi floarea cea curată a speranței — nădejde în viitorul românesc. — Sărbătorile divinității vor înaripa avânturi calde pline de credință.

Revista noastră trăește cu ele și prin ele. Ținem deci să înregistrăm toate aspectele acestei puternice vieți culturale orădene, siguri că prin modesta noastră contribuție ea își va însuși măcar un gram de hotărâre și curaj în plus. Iată rostul cronicei noastre.

Ziua economiei

31 Octomvrie, ziua mondială a economiei s'a serbat și în anul acesta cu atenția ce se cuvine acestui factor însemnat de progres.

La liceul nostru, serbarea a avut loc în sala de gimnastică, în prezența corpului profesoral și a întregului stol. S'au citit câteva poezii, — întâmplări, anecdote — în legătură cu economia, apoi Dl. prof. Teodor Florea a vorbit despre necesitatea și foloasele economiei. D-sa a arătat cum noi suntem printre ultimele țări în ce privește depunerea economiilor, fapt care nu poate dăinui. Străjerii, în special, trebuie să fie primii care vor porți la înfăptuirii în această direcție și astfel economia va pune bazele unei vieți sigure și fără griji.

Inaugurarea anului premilitar.

Noul an premilitar s'a inaugurat în ziua de Duminică 5 Noemvrie a. c. în șanțul cetății, de față fiind toți premilitarii centrului Oradea, școlari și neșcolari. Solemnitatea s'a început cu serviciul divin oficiat de Preacucernicia Sa Ioan Evuțianu ajutat de teologul G. Giurău. P. S. Sa a rostit apoi câteva cuvinte ocazionale subliniind necesitatea harului dumnezeesc în cucerirea izbânzii. Apoi Dl. comandant al Inspectoratului Pregătirii Premilitare Orădea, locotinent-colonelul Adam Mitache a arătat importanța premil tării, trasând totodată, în câteva cuvinte, activitatea ce se cere desfășurată în anul ce începe. A mai vorbit Dl locotinent în rezervă Mitescu, care a arătat necesitatea premilităriei precum și scopurile pe care le urmărește ea.

Culturale

La una din ședințele săptămânale de premilitărie am avut bucuria de a primi pe S. Sa. Pr. Vasile Ionescu din București. Sfinția Sa colindă

de trei ani țara ținând conferințe în scopul de a apropia pe cititor de cartea bună, răspândind totodată culegeri din scrierile cele mai bune române și străine, tipărite în bibliotecă: »Mărgăritarele lumii, a căror preț modest este de 2 lei. Sfinția Sa a ținut o frumoasă conferință despre »Cartea bună« dând numeroase sfaturi tinerilor premilitari școlari, recomandându-le totodată ca cel mai frumos roman: »Taina mulțumirii« (Pollyanna) de Eleonora Porter, care se găsește în susnumită bibliotecă cu un preț de numai 20 de lei. Iată ce zicea Regina Maria de acest roman: »Iată cartea aducătoare de înțelepciune și fericire! Citiți o deopotrivă tineri ce pașiți în lume și voi cei oboșiți de viață!«

Conferința Sfinției Sale a avut nu adânc ecou în sufletele tinerilor premilitari. O mulțime de cărți foarte educative au trecut în câteva clipe.

8 Noembrie Ziua Voevodului Mihai

Ziua onomastică a celui ce întruchipează speranța zilelor noastre de mâine — Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia a îmbrăcat haina marilor sărbători preamăritoare biruinții sufletului românesc. Dimineața, străjerii de pe tot întinsul țării au înălțat spre soare culorile neamului și odată cu ele imaginea plină de avânt și seninătate a Voevodului-elev, străjer și ostaș de azi și a Regelui — înălțător de neam și țară — de mâine. După masă Legiunea de străjeri din localitate a dat în sala teatrului Regina Maria un reușit festival. Serbarea a început cu Imnul regal, Deviza și Crezul. Dl. prof. I. Sălăjeanu dir. lic. com. a rostit o frumoasă cuvântare. Au urmat apoi corurile „Voevodului nostru Mihai“ de Velceanu, „Apărătorii țării“ de Castaldi și „Bădiță cu struț de rouă“ de Cuculin precum și recitarea poeziei „De ziua lui“ de Cecilia Rădulescu executate cu mult suflet de stolul școlii primare mixte Nr. 4. Stolul școlii primare mixte Nr. 7 a executat dansurile „Sus opincă“, „Joc din Banat“ și „Sârba în ciocane“, iar stolul școlii primare Nr. 1 a cântat „Marșul Călărașilor“ de Porumbescu și „Măriei Sale M. Voevod Mihai“. Apoi corul liceului comercial de băieți „Partenie Cosma“ condus de Dl. Covaci a executat corurile: „Cimpoiașul“ de Vidu, „Cultul patriei“, „Trei culori“, „Rugăciunea“ și la sfârșit „Stingerea“.

Colțul muzical

Opera română din Cluj, ne-a dat în actuala stagiune 9 reprezentații. S'a jucat: Martha, Pagliacci, Cavaleria Rusticană, Manon, Traviata, Liliacul, Faust, Povestirile lui Hoffman, Barbierul din Sevilla și Boema. Au fost în general spectacole de o înaltă valoare artistică, dar nu trebuie să uităm însă și lipsurile, nu prea mari, dar multe. Astfel nu înțelegem de ce Opera română nu ne-a dat încă nici o premieră, căci toate acestea au fost jucate în stagiunea trecută, odată, de două, sau chiar de trei ori. Apoi avem și câteva opere românești care ar putea fi reluate măcar de două trei ori într'o stagiune. Dar să uităm acestea, căci față de ce a fost înainte e bine și așa.

„Traviata“ a fost fără îndoială cel mai mare succes. Dl. Dr Tomel Spătaru și Dna Ana Roza-Vasilu au confirmat încă odată clasa înaltă a lor, afirmându-se astfel drept cel mai strălucit cuplu de operă din țară, rivalizând poate chiar cu străinătatea.

Dar bucuria cea mare am trăit-o la reprezentarea „Povestirilor lui Hoffman“, când a debutat pe scena noastră „artista noastră“: Lya Mărcuș. Oradea, care de atâta vreme se străduiește să se afirme ca un oraș cu o bogată viață muzicală, a dat, după Aurel Tripon și alții, un nou element operei din Cluj. Trebuie dar să recunoaștem și noi, de comun acord cu criticii din localitate și din Cluj, că această, cea mai tânără artistă a operei din Cluj, — D-șra Lya Mărcuș — e un talent ce promise mult. Ii urmăm deci, cu sinceritate, să pășească în triumf pe drumul succesului celui mai frumos. Noi sperăm că D-șra Lya Mărcuș va fi una din mândriile „Bihorului de mâine“.....

Cronica dramatică

Activitatea teatrală s'a împotmolit, sau mai bine zis a început așa de slab încât ne întrebăm că de ce nu începe iar. E drept că vre-

mile sunt grele și chiar multe fiind teatrele din București nu pot ajunge până la noi. Ei dar atunci cum stăm cu teatrul din Cluj? Nu știm care e motivul că în actuala stagiune nu ne-a vizitat de loc. Publicul intelectual dornic de cultură tânjește în așteptarea pe unui turneu rătăcit, iar elevii simt tot mai mult nevoia unei piese, cerută, fie de programa analitică, fie de gustul lor pentru frumos. Zadarnic! E paradox al ca la Cluj, la numai 150 de km. publicul să se amuze savurând pe Sacha Guitry, ori pe Sudermann ori pe alții, când la Oradea, lumea înghite în sec umbrele nemuritorului Alecsandri și trebuie să se mulțumească cu timidele reprezentări ale străjerilor, ori străjerițelor de aci.

Singur teatrul »Muncă și voie bună« se mai abate pe la noi. Astfel în turneul lunar din Noemvrie a reprezentat, cu mult succes, piesele: »Inimă de mamă« și »Vreau să muncesc«. Ultima, mai ales, a entuziasmat asistența, obținând astfel un formidabil succes. În Decembrie deasemenea s'au jucat piesele: »Școala Femeilor«, iar în matineu comedia polițistă în 15 tablouri »Tușcă-Pușcă« cu acelaș succes.

Serbarea liceului „Oltea Doamna“

Sâmbătă 25 Noemvrie a. c. liceul de fete »Oltea Doamna« a dat un festival în sala teatrului »Regina Maria«.

Serbarea a început cu Imnul regal. S'a rostit Deviza și Crezul și s'a cântat Imnul nostru. Apoi s'a desfășurat programul. Corul liceului condus de Dna Cornelia Țiara a executat: »Imnul Liceului« (Mama lui Ștefan cel Mare), cântece din Bihor, de Dl F. Hubic, »Dor de sat« de G. A. Dinicu și »Trandafir de pe cetate« de N. Oancea. S'a cântat cu mult sutlet, Dna Cornelia Țiara merită toate laudele. Orchestra liceului dirijată de Dl Z. Bornemisa a debutat cu »Românul — arii populare — și »Fragment din Craiu nou« de Porumbescu. Ori cum ar fi interpretat acest debut arată multe și promite și mai multe. Meritele cele mai mari revin însă dirijorului și trebuie să recunoaștem că acestea nu lipsesc. S'a jucat apoi comedia într'un act a lui Alecsandri, Arvinte și Pepelea, cu următoarea distribuție: Arvinte: Popa Florica cl. VIII-a, Pepelea: Economu V. cl. VIII-a, Mândica: Geica Laura cl. VI-a. Nu pentru prima dată apare pe scenă Dșra Popa Florica. Talentul D-sale s'a făcut remarcat încă de mult și laudele noastre decurg din opinia tuturor, dar de aceste laude s'au învrednicit la fel și Dșrele Economu și Geica și mai ales prima. Am văzut un Pepelea adevărat, fără consecințele aceluia »a« feminin dela sfârșit. După aceasta centuria clasei a VI-a a executat foarte frumos și elegant dansurile naționale: Ardeleanca, Ana Lugojana, Hora și Frunza oltenească. Serbarea s'a sfârșit cu un tablou viu, Popasul Țiganilor, cu solo de voce Popa R. Silvia cl. VI-a, care a obținut un frumos succes. La sfârșit Dșra Viorica Opris cl. VIII-a a oferit Dnei Directoare a liceului Oltea Doamna, Aspasia Găiculescu, în numele elevelor, o splendidă jerbă de flori, drept simbol de recunoștință pentru dragostea neajmărită ce le-o poartă. Ținem și noi să ne alăturăm frumosului gest urându-i ca toate cele cu voia lui Dumnezeu le-a început cu bine să le isprăvească, pentru ca, la seceriș, să poată culege, drept roade a unei încordate și desinteresate munci, florile curate ale recunoștinții.

1 Decembrie: Ziua Unirii

Cea de-a 21 aniversare a Unirii Ardealului cu patria mamă a însemnat, pentru toți Români, dar mai ales pentru noi cei dela această îndepărtată margine de Țară, prilej de duiosă înălțare sufletească și tot mai multă încredere în viitorul ce surâde neamului nostru, cu toată înourarea vremurilor de azi. Prin stăruința Astrei, dar mai ales prin munca neobosiților comandanți ai Legiuni de străjeri și străjere Bihor Dl. Victor Felea și Dna Lucia Simion, ziua de 1 Decembrie 1939 s'a încrestat cu cinste în sufletele tuturor celor ce i-au cuprins strălucirea.

Dimineața la ora 10 s'a ridicat pavilionul național la toate stolurile școlilor din localitate. La ora 11 s'a oficiat un Te-Deum în cele două biserici, după care s'a desfășurat în Piața Unirii, în prezența tuturor autorităților, defilarea corpurilor de onoare. La ora 12 în sala teatrului

Regina Maria, Dl. Nicolae Mocanu secretarul general al Frontului Renașterii naționale din Bihor, a ținut o frumoasă conferință, analizând momentele premergătoare Unirii și desfășurarea evenimentelor care au dus la ea.

După masă la ora 4 a avut loc tot în sala teatrului, festivalul aniversării dat de școlile normale.

Serbarea a început cu Imnul regal, Deviza și Crezul. A vorbit Dl Dr Ioan Matei, care a evocat momentele fericite ce le-a trăit D-lui împreună cu toți Românii, care au luat parte la marea Adunare Națională dela Alba-Iulia.

În numele Frontului Național Studențesc a luat cuvântul studentul P. Horhoianu dela teologia ortodoxă, care a trasat în câteva cuvinte atitudinea tineretului studențesc dela fruntariile de Vest ale țării, care este gata să-și jertfească viața, căci așa cere porunca patriei și porunca lui Dumnezeu.

Apoi studentul teolog an. III. I. Popa a recitat cu mult suflet «Horia» de A. Cotruș. Corul școlii nor male condus de Dna prof. Strat a cântat »Voința Neamului« și »Imnul școlii normale«, iar orchestra aceleași școli, condusă de Dl prof. C. Simu a executat două cântece românești. Eleva E. Stoica tot dela aceeași școală a recitat »1 Decembrie« de V. Militaru, elevele clasei a IV. au făcut o demonstrație de gimnastică ritmică, iar cele cl. VI. au jucat câteva dansuri naționale. Orchestra școlii normale unite condusă de Dl A. Iluțiu a executat un menuet de Pocherini »Neamul românesc«, iar corul a cântat sceneta »Cisla« de Porumbescu. Apoi corul școlii normale »Iosif Vulcan« a executat »Cântec de slavă« de Haendel și un câtec popular maramureșan, condus fiind de Dl prof. V. Ivășcanu.

Dar frumusețea serbării a constituit-o, fără îndoială, feeria istorică a lui T. Speranță »Istoria Neamului Nostru« jucată cu mult și suflet și talent de elevele școlii normale. S'au remarcat: Maria Pop, Antonela Ispravnic, Elena Vasilica, Stela Văceanu, Ionescu Vasilica, Filofteia Stroe, Baltag Paula. C. Miluteanu cl. VII., Silvia Roxin. Victoria Sarafoleanu, Marioara Scrob, Valeria Cătunescu, Aurelia Pascu, Otilia Popa cl. V., Valeria Bulduș, Lelița Modreanu, Bița Buzășteanu cl. V. Serbarea s'a încheiat cu Rugăciunea și Stingerea.

Seara la ora 9 în aceeași sală orchestra simfonică a Ministerului Apărării Naționale condusă magistral de Dl It. colonel Egizio Massini a dat un concert de gală. S'a executat admirabil Simfonia V a lui Beethoven într'o impresiune onantă contopire a dirijorului cu orchestra. Apoi Dna Dora Massini și Dl Șerban Tassian ambii dela Opera română din București au cântat cântecele românești: Borgovan: Toarce-îpuică; Brăiloiu: Cântec de leagăn; Alfred Alessandrescu: De vânt ești purtat; Dima: Groza; Monția: Zis'a mama. Orchestra a mai cântat: Horceag: Diversiment rustic și a terminat cu Poema română a lui Enescu.

EUGEN GROZA

cl. VIII-a.

Erată

- pag. 7—vers 24 alții — alți
 pag. 9—vers 22 lume — nume
 pag. 48—șir topitoria — copilăria
 pag. 48—șir 4 jos nu — un

REVISTA „ȚARA VISURILOR NOASTRE“

apare lunar

SUB INGRIJIREA COMITETULUI URMĂTOR :

EUGEN GROZA, cl. VIII, preș. soc. de lectură «V. Alecsandri»
AUREL GHENDER, cl. VII, vicepreședinte.
GHEORGHE POTRA, cl. VIII, secretar.
GHEORGHE BULGĂR, cl. VIII, preș. comisiei critice.
IOAN SEREȘ, cl. VIII. critica artistică.
TEODOR MARIAN, cl. VIII. muzica vocală.
AUREL POP, cl. VIII. muzica instrumentală.
MIRCEA CĂLIN, cl. VIII. preș. soc. religioase.
AUREL BOȚIU, cl. VIII.
DAN CREANGĂ, cl. VII.
FLORIAN GHERDAN, cl. VII.
GHORGHE GOLDIȘ, cl. VII.
TIBERIU MAIOR, cl. VII.
VLADIMIR DRIMBA, cl. VI.
IOAN MATEI, cl. VI.
TRAIAN COSTA, cl. V.
NARCIS PETCU, cl. V.
DAN RUȘDEA cl. V.

Sub conducerea și răspunderea :
Prof. AUGUSTIN COSMA

La revista noastră pot colabora elevii liceului «Emanuil Gojdu», foștii elevi, precum și elevii altor școli, ale căror articole le publicăm bucuros *în măsura posibilităților*. Redacția își rezervă dreptul de a face eventuale corecturi la articolele elevilor.

Un număr restrâns de pagini din fiecare număr va fi rezervat domnilor profesori și părinților, pentru a trata chestiuni cari privesc viața ori educația elevilor.

Articolele se vor scrie citeț și pe o pagină a foii, iar cele pentru numărul următor al revistei se vor trimite până *cel mai târziu în prima zi a lunii următoare* pe adresa : Prof. Augustin Cosma, Oradea, Str. Dr. Lascu No. 5, cu mențiunea : Pentru revista «Țara visurilor noastre», scrisă pe plic.

Redacția stă cu toată plăcerea la dispoziția cetitorilor pentru a-i lămuri, pentru a le ajuta la rezolvarea problemelor pe cari nu și-le pot înșiși rezolvi. Aceasta fie la poșta redacției, fie, dacă problema merită interes deosebit, în cadrele unui articol.

Abonament pe anul școlar 1939—1940.

Pentru instituțiuni	lei
Abonamente de încurajare	200 »
Pentru d-nii profesori și părinți	100 »
Pentru elevi	60 »

Cine reține un număr, se consideră abonat.

— Prețul unui exemplar 20 lei —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA ADMINISTRATIVĂ
Propr. I. Ciortin
Oradea, str. Avram Iancu No. 3.
